

Postbus 46
9350 AA Leek
Lorentzpark 20
9351 VJ Leek

T 0594 51 55 22
F 0594 51 55 33
E info@stroopri.nl
I www.stroopri.nl

adviseurs voor omgevingskwaliteit

Rapport: 093439-00

Quick scan geur en veehouderijen Dinkelland

Verantwoording

Auteur(s) : ing. R. laan
Paraaf auteur(s) :
Aantal pagina's : 38 (excl. figuren en bijlagen)
Akkoord divisiemanager :

Uitgevoerd in opdracht van

Naam opdrachtgever : gemeente Dinkelland
Adres opdrachtgever : postbus 11
7590 AA DENEKAMP

Contactpersoon : de heer W. Valk
Telefoon : 0541-854100

Colofon

Stroop raadgevende ingenieurs bv
Divisie industrie
Postbus 46
9350 AA LEEK
Telefoon : 0594-515522
Telefax : 0594-515533
E-mail : info@stroopri.nl
Internet : www.stroopri.nl

Versie	Datum	Omschrijving
1.2	28 september 2010	aanpassing rapportage inhoudelijk en overzicht LOG's
1.1	1 september 2010	inclusief samenvatting
1.0	1 juli 2010	quick scan geur en veehouderijen Dinkelland

Niets uit deze uitgave mag worden vermenigvuldigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of anderszins zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de opdrachtgever of Stroop raadgevende ingenieurs bv.

Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Stroop raadgevende ingenieurs bv een hoge prioriteit. Stroop raadgevende ingenieurs bv hanteert hiertoe een managementsysteem dat is gecertificeerd volgens NEN-EN-ISO 9001.

Inhoudsopgave

Samenvatting	3
1 Inleiding	8
1.1 Aanleiding	8
1.2 Doel gemeentelijk geurbeleid	8
1.3 Quick scan als basis voor gebiedsvisie geur	8
1.4 Doel quick scan	9
2 Situatie Dinkelland	11
3 Wettelijk kader	12
3.1 Beleid	12
3.2 Wet- en regelgeving	12
3.3 Beoordeling ro-plannen (omgekeerde werking)	14
3.4 Reconstructiewet concentratiegebieden	14
4 Verordening	16
4.1 Algemeen	16
4.2 Huidige en de maximale geurbelasting vanwege de veehouderijen	16
5 Quick scan	20
5.1 Inleiding	20
5.2 Toekomstvisie gemeente Dinkelland	20
5.3 Veehouderijen en geurgevoelige objecten	21
6 Berekenen en grafisch weergeven geursituatie	22
6.1 Berekening van de geurbelasting uit te voeren per veehouderij (met V-Stacks vergunningen)	22
6.2 Berekening van de geurbelasting voor alle veehouderijen samen (met V-Stacks gebied)	23
6.3 Gehanteerde uitgangspunten	23
6.4 Grafische weergave	23
7 Analyse geursituatie in relatie tot de structuurvisie	25
7.1 Algemeen	25
7.2 Bestaande woningen	25
7.3 Ontwikkelgebieden	26
7.4 Vaste afstanden extensieve veehouderij	32
7.5 LOG's	32
8 Conclusies en aanbevelingen	34
8.1 Inleiding	34
8.2 Conclusies en aanbevelingen	34

Bijlagen

1. Begrippen
2. Beleidskader geur
3. Werkzaamheden per werkstap
4. Bronnenbestand
5. Relatie tussen de geurbelasting en de geurhinder
6. Geurhinder: wat is veel of weinig?

Figuren

1. Overzicht ontwikkelgebieden
2. Overzicht veehouderijen
3. Overzicht grondgebonden veehouderijen
4. Achtergrondbelasting vergunde situatie
5. Achtergrondbelasting maximale situatie
6. Overzicht LOG's

Samenvatting

DE GEURVERORDENING GEEFT RUIMTE VOOR ONTWIKKELING IN DINKELLAND!

Veehouderijen kunnen ruimtelijke ontwikkelingen belemmeren of onmogelijk maken. Anderzijds kan de gemeente van mening zijn dat veehouderijen onnodig in hun ontwikkeling worden beperkt door hun omgeving. De Wet geurhinder en veehouderij biedt de unieke mogelijkheid om met een geurverordening voor een bepaalde omgeving een eigen niveau vast te stellen van acceptabele geurhinder.

Essentie

De gemeente Dinkelland heeft een quick scan laten uitvoeren om inzicht te krijgen in de knelpunten die er binnen haar grondgebied zijn ten aanzien van geurhinder als gevolg van de aanwezige veehouderijen. Daarbij zijn de beoogde ruimtelijke en functionele ontwikkelingen uit de structuurvisie van de gemeente Dinkelland beschouwd. De structuurvisie geeft aan waar welke functies wenselijk zijn en waar niet. Tevens is rekening gehouden met de LOG-visie. Voor de landbouwonwikkelingsgebieden (LOG's) in de gemeente wordt een visie opgesteld. Voor een overzicht (c.q. begrenzing) van deze gebieden wordt verwezen naar figuur 6 van de rapportage.

De invoering van de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) heeft geleid tot een verschuiving in uitbreidingsmogelijkheden en inzichten rondom de geursituatie. Geadviseerd wordt om altijd een quick scan uit te voeren, of de gemeente nu uiteindelijk wel of niet besluit tot het opstellen van een verordening. Met behulp van gegevens over de veehouderijen wordt de geurbelasting berekend op geurgevoelige objecten, zodat snel duidelijk is of er knelpunten optreden. Dat wil zeggen, of op locaties de geurhinder ongewenst hoog is dan wel dat gewenste ontwikkelingen voor veehouderijen, woningbouw of recreatie worden belemmerd.

Op basis van de resultaten kan worden besloten in een zogenoemde gebiedsvisie de gebleken knelpunten nader te onderzoeken - of te constateren dat de wettelijke normstelling voldoet en verdere actie niet nodig is.

Een duidelijk voorbeeld van een knelpunt in de gemeente Dinkelland is de beoogde nieuwbouwlocatie in Weerselo. Met het onlangs door Stroop raadgevende ingenieurs bv uitgevoerd geuronderzoek is enerzijds beoordeeld of, door invulling van de locatie met woningen, de omliggende veehouderijen niet in haar rechten worden aangetast. Anderzijds zijn de woningen beoordeeld op hun aanvaardbaarheid in verband met de geuremissie van de veehouderijen. Met andere woorden; kan een aanvaardbaar leefklimaat worden gegarandeerd. De conclusie van het onderzoek luidt dat een gedeelte van de nieuwbouwlocatie niet aan de wettelijke vaste norm voor de voorgrondbelasting voldoet. Woningbouw op deze locatie is daarom in beginsel niet mogelijk.

Toelichting

Bij veehouderijen komt geur vrij, de geuremissie, die zich verspreidt via de lucht en een geurbelasting veroorzaakt op de woon- en leefomgeving. Onder geurbelasting verstaan we de hoeveelheid geur, uitgedrukt in odour units per volume-eenheid lucht (ouE/m^3), die op een geurgevoelig object zoals een woning 'terecht' komt. Deze hoeveelheid kan worden berekend. De afstand tussen geuremitterende bedrijven en geurgevoelige objecten is daarbij van grote invloed. Vanwege de geurbelasting op een gebied kan het woon- en verblijfklimaat als onvoldoende worden beschouwd om bijvoorbeeld woningbouw te realiseren. Geur van veehouderijen heeft dus gevolgen voor het leefklimaat van mensen en voor het gebruik van de ruimte.

Bij het voorbereiden en opstellen van een ruimtelijk plan dienen, voor wat betreft geurhinder van veehouderijen, de volgende vragen te worden beantwoord:

- a. Is ter plaatse een goed woon- en verblijfklimaat gegarandeerd (belang geurgevoelig object)?
- b. Wordt niet iemand onevenredig in zijn belangen geschaad (belangen veehouderij en derden), ook wel 'omgekeerde werking' genoemd?

In het algemeen is het zo dat, wanneer geurgevoelige objecten op voldoende afstand van veehouderijen worden gepland, het woon- en verblijfklimaat als goed wordt aangemerkt en niemand onevenredig in zijn belangen wordt geschaad. Welke afstand voldoende is, wordt bepaald door diverse regelgeving zoals de Wvg, het Besluit landbouw milieubeheer, het Besluit mestbassins milieubeheer en de Reconstructiewet concentratiegebieden, zie ook hoofdstuk 3.

Wet- en regelgeving

Voor geur van dierenverblijven geeft de Wgv het beoordelingskader. De Wgv maakt onderscheid in dieren met en dieren zonder een vastgestelde geuremissiefactor. Voor de eerste soort wordt de geurbelasting bij geurgevoelige objecten berekend en getoetst. Dit zijn over het algemeen de intensieve veehouderijen (ook wel de niet grondgebonden bedrijven genoemd). Typische intensieve veehouderijen zijn de varkenshouderij, pluimveehouderij en de vleeskalverhouderij. Voor de tweede soort gelden minimumafstanden tot dergelijke objecten. Dit zijn de extensieve veehouderijen (ook wel de grondgebonden bedrijven genoemd). De melkveehouderij is hiervan een voorbeeld. De Wvg biedt de mogelijkheid om bij gemeentelijke verordening op gebiedsniveau andere afstanden of normen vast te stellen dan de landelijke afstanden of normen. Voor de veehouderijen in de gemeente Dinkelland geldt een landelijke geurnorm van $3 \text{ ouE}/\text{m}^3$ voor de geurgevoelige objecten in de bebouwde kom en $14 \text{ ouE}/\text{m}^3$ voor de geurgevoelige objecten buiten de bebouwde kom. De landelijke afstandseis tot deze objecten is respectievelijk 100 meter en 50 meter. Om af te wijken van deze vaste normen en afstanden moet wel aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan, die zijn genoemd in artikel 8 van de Wvg. Hierop wordt nader ingegaan in hoofdstuk 3. Ook wordt in dit hoofdstuk ingegaan op de bandbreedte.

Verder kunnen, in het kader van de reconstructie, gebieden worden aangewezen met als primaire bestemming veehouderij of juist wonen en recreëren. Anderzijds kunnen de maatregelen ook worden gezocht in technische voorzieningen bij de veehouderij. Echter is dit doorgaans wel de moeilijkste oplossing. Zo zijn de voorzieningen om de geuremissie te reduceren kostbaar, niet alleen in aanschaf, maar ook in beheer en onderhoud.

Bevindingen

Met de quick scan is inzichtelijk gemaakt of het vaststellen van andere waarden of afstanden dan die wettelijk gelden op grond van de Wvg gewenst is. In de rapportage worden de mogelijke knelpunten benoemd en onderbouwd. Knelpunten bestaan, als gewenste ruimtelijke ontwikkelingen met de standaard norm niet gewaarborgd zijn, als het woon- of verblijfsklimaat niet passend is bij de aard van de omgeving of als veehouderijen onnodig in hun ontwikkelingsmogelijkheden zijn beperkt. Hierbij is zowel de achtergrondbelasting (gecumuleerde geur van alle veehouderijen samen) in relatie tot de milieukwaliteit beoordeeld als de mogelijke belemmering van individuele veehouderijen voor ruimtelijke ontwikkelingen. In het laatste geval is de voorgrondbelasting beoordeeld. In het onderzoek zijn de wettelijke normen voor voorgrondbelasting (op basis van een gelijk percentage geurgehinderden) doorvertaald naar achtergrondbelasting. Voor informatie hierover zie hoofdstuk 4.

Woon- en leefklimaat ontwikkelgebieden

Uit de uitkomsten blijkt dat in de huidige c.q. bij een vergunde situatie in geen enkel ontwikkelgebied sprake is van een slechte geursituatie.

Met uitzondering van de gebieden in Lattrop en Ootmarsum wordt overal voldaan aan de 'wettelijke norm' voor de **achtergrondbelasting**. Dit wil overigens niet zeggen dat in elk ontwikkelgebied wordt voldaan aan de wettelijke norm voor de **voorgrondbelasting** door een individuele veehouderij. De norm voor de voorgrondbelasting bedraagt 3 ouE/m^3 voor geurgevoelige objecten in de bebouwde kom (lees: ontwikkelgebied). Zo blijkt uit een eerder, door Stroop raadgevende ingenieurs bv uitgevoerd, onderzoek dat de voorgrondbelasting bij de vergunde situatie in één van de ontwikkelgebieden bij Weerselo meer dan 3 ouE/m^3 bedraagt en woningbouw hier in beginsel niet mogelijk is. Ook de betreffende veehouderij wordt bij woningbouw geschaad in zijn belangen; verdere uitbreiding zonder technische voorzieningen is dan niet mogelijk (omgekeerde werking). Om vast te kunnen stellen of woningen in de ontwikkelgebieden kunnen worden gebouwd, dient, behalve de achtergrondbelasting, ook de voorgrondbelasting te worden geanalyseerd. In de quick scan is deze analyse buiten beschouwing gelaten. Indien de gemeente op basis van de uitkomsten van de quick scan bijvoorbeeld besluit een geurverordening op te stellen om woningbouw mogelijk te maken door de geurnorm aan te passen, dan dient deze stap te worden uitgevoerd, zie ook hoofdstuk 8.

Voor de gebieden in Lattrop en Ootmarsum is er een grote mate van zekerheid dat de voorgrondbelasting niet voldoet aan de wettelijke vaste norm van 3 ouE/m^3 .

Uit de resultaten van de quick scan blijkt tevens dat er knelpunten optreden ten aanzien van de te ontwikkelen gebieden in Lattrop, Ootmarsum en Tilligte, indien de omliggende veehouderijen hun groeimogelijkheden wat betreft de geuremissie maximaal benutten. De maximaal vergunbare geuremissie wordt bepaald door de geurbelasting van de veehouderij op de omliggende geurgevoelige objecten. Per veehouderij is berekend welk geurgevoelig object het meest kritisch is. Het kritisch geurgevoelig object bepaalt de maximaal vergunbare emissie voor die veehouderij. Bij deze maximale emissie voor die veehouderij wordt de geurnorm net niet overschreden op het kritisch geurgevoelig object.

Bij een maximale situatie (lees: worst case scenario) is voor deze gebieden sprake van een slecht woon- en leefklimaat.

Belangen veehouder

Wanneer bijvoorbeeld woningen binnen de geurcontour worden gebouwd, kan dit de bedrijfsontwikkeling van een veehouderij beperken, zoals bijvoorbeeld in Weerselo. Dit wordt de omgekeerde werking genoemd. Een geurnorm is bedoeld om mensen te beschermen tegen geurhinder, omgekeerd moet het bevoegd gezag dan ook niet toestaan dat nieuwe projecten gerealiseerd worden op plaatsen waar de geurhinder onaanvaardbaar hoog is of door nieuwe ontwikkelingen te hoog zal worden.

Om de gebieden te kunnen ontwikkelen, dient tenminste voor de intensieve veehouderijen die op korte afstand van de ontwikkelgebieden bij Lattrop, Ootmarsum en Tilligte zijn gelegen, nader onderzoek te worden verricht. De geurbelasting dient voor elke veehouderij separaat te worden berekend en inzichtelijk te worden gemaakt. Hierbij moet worden uitgegaan van de randen van het bouwblok. Aan de hand van de resultaten van de quick scan moet in een vervolgtraject worden geanalyseerd welke veehouderijen maatgevend zijn en waarvan de geurcontouren over de ontwikkelgebieden lopen. Aan de hand van deze analyse kan dan ook worden vastgesteld of deze veehouderijen tevens maatgevend zijn voor de geurhinder. (De voorgrondbelasting van de betreffende veehouderij is dan maatgevend ten opzichte van de achtergrondbelasting door meerdere veehouderijen) .

Voor de dieren zonder geuremissiefactor, dus de extensieve veehouderijen, blijkt dat slechts drie veehouderijen binnen de afstand van 100 meter tot een ontwikkelgebied zijn gelegen, te weten een veehouderij in de omgeving van Weerselo, een veehouderij in de omgeving van Rossum en een veehouderij in de omgeving van Deurningen. De afstand tussen een veehouderij waar dieren worden gehouden van een diercategorie waarvoor geen geuremissiefactor is vastgesteld, en een geurgevoelig object bedraagt ten minste 100 meter indien het geurgevoelig object binnen de bebouwde kom is gelegen. Voor deze veehouderijen moet ook nader onderzoek worden verricht.

LOG's

Omdat de exacte invulling van deze gebieden nog niet bekend is (aantal veehouderijen, kavelgrootte, bouwblok, etc.) kan de invloed van deze LOG's op de ontwikkelgebieden voor wat betreft geur nog niet worden geanalyseerd. Gelet op de grote afstand tussen de LOG's en de dichtstbijzijnde ontwikkelgebieden zal de bijdrage in de gecumuleerde geurbelasting op de ontwikkelgebieden niet relevant zijn. De geurbijdrage zal beperkt worden door bestaande geurgevoelige objecten rondom de LOG's.

Aanbevelingen

De kernvraag voor de gebieden Lattrop, Ootmarsum en Tilligte is: “kunnen deze gebieden worden ontwikkeld met de algemene waarden uit de Wgv of is daarvoor (in sommige gebieden) een afwijkend beschermingsniveau nodig?”.

Als de gemeente de gebieden uit de concept structuurvisie Dinkelland wil ontwikkelen, dan is in elk geval voor de gebieden in Lattrop, Ootmarsum en Tilligte een afwijkend beschermingsniveau nodig. Aanpassing van de standaard geurnormen met een geurverordening is dan een vereiste. Voor de overige gebieden geldt dat uitsluitend door vervolgonderzoek zal blijken of hier ook een ander beschermingsniveau nodig is.

Uit het eerder voor Weerselo uitgevoerd geuronderzoek blijkt immers dat voldaan wordt aan de ‘wettelijke norm’ voor de achtergrondbelasting, maar niet aan de wettelijke norm voor de voorgrondbelasting. Ook voor dit gebied is dus een afwijkend beschermingsniveau nodig. De gegevens over de veehouderijen en de geurgevoelige objecten in en rondom de ontwikkelgebieden moeten meer gedetailleerd in kaart worden gebracht. Ook moet worden nagegaan of de theoretisch maximale omvang van de bedrijven (dus bij uitbreiden tot aan de norm) wel reëel is en of er andere factoren dan geur bepalend zijn, bijvoorbeeld het bestemmingsplan.

Als zich dan nog steeds knelpunten voordoen, moet worden onderzocht of andere normen een oplossing bieden. Er worden deelgebieden onderscheiden en per deelgebied wordt het beschermingsniveau gevarieerd. Dit levert een aantal verschillende scenario’s op die worden doorgerekend en vergeleken met de gewenste ruimtelijke ontwikkeling. Het meest optimale scenario wordt dan gekozen. De onderbouwing voor deze keuze moet worden vastgelegd in de gebiedsvisie.

Ten slotte moet de gebiedsvisie juridisch worden vertaald in een verordening.

Een alternatief is om niets te doen. De ontwikkeling van de gebieden is dan niet mogelijk. Te allen tijde dient onderzoek te worden verricht naar de voorgrondbelasting van de maatgevende veehouderijen rondom de ontwikkelgebieden, zoals het onderzoek dat voor Weerselo is uitgevoerd. In een enkel geval zal door technische voorzieningen bij een veehouderij de geurbelasting gereduceerd kunnen worden, maar dit is doorgaans wel de moeilijkste oplossing. Ook voor dergelijke maatregelen is nader onderzoek noodzakelijk. Kortom, zonder nader onderzoek kan de gemeente de gebieden niet ontwikkelen.

Ook bij de invulling van de LOG’s zal nader onderzoek moeten worden verricht naar de mogelijkheden en beperkingen van de intensieve veehouderijen in deze gebieden voor wat betreft het aspect geur.

Opmerking

Om te voorkomen dat nieuwe ontwikkelingen van veehouderijen het lopende proces tot het opstellen van een gebiedsgericht beleid beïnvloeden of verstoren, kan een aanhoudingsbesluit worden genomen. Met dit aanhoudingsbesluit hoeft de gemeente aanvragen om milieuvergunning van veehouderijen niet af te handelen. De termijn dat de procedure stil ligt, bedraagt in principe maximaal één jaar. Nadat aangepaste geurnormen zijn vastgesteld, moeten de aanvragen (die zijn ingediend na het nemen van het aanhoudingsbesluit) worden getoetst aan deze aangepaste geurnorm.

1 Inleiding

De aanleiding, doel en de conclusies van de quick scan geur zijn verwoord in hoofdstuk 1 en 7. Deze twee hoofdstukken samen kunnen zelfstandig gelezen worden. Hoofdstuk 2, 3 en 4 geven gedetailleerde informatie over de quick scan. Deze hoofdstukken zijn vooral interessant voor de lezer die zich verder wil verdiepen in de plaatselijke geurbelasting en geurhinder. In hoofdstuk 5 en hoofdstuk 6 zijn de uitgangspunten voor de berekening van de geurbelasting weergegeven respectievelijk de geurbelasting in relatie tot de toekomstvisie geanalyseerd.

1.1 Aanleiding

Welke ruimtelijke ontwikkelingen zijn nodig of gewenst in de gemeente Dinkelland? Wat kan er gebouwd worden en waar? Kortom, hoe ziet de toekomst van de gemeente eruit en wat kan er aan worden gedaan, zodat het een aantrekkelijke, leefbare gemeente blijft? Om hieraan vorm te geven, stelt de gemeente een structuurvisie op voor het gehele grondgebied van Dinkelland. Het is een beleidsdocument met diverse kaartbeelden en bevat de hoofdzaken van het door de gemeente te voeren ruimtelijk beleid. Een van de aspecten die daarbij een rol spelen is de geurhinder van de veehouderij. De normstelling voor geurhinder is sinds 1 januari 2007 vastgelegd in de Wet geurhinder en veehouderij (Wgv). Deze nieuwe wet biedt gemeenten de mogelijkheid om binnen de door de wet aangegeven bandbreedtes specifiek geurbeleid op te stellen, afgestemd op het beoogde ruimtelijk gebruik van een bepaald gebied. Dit beleid resulteert in afwijkende grenswaarden voor de toegestane geurbelasting, die worden vastgelegd in een gemeentelijke verordening. In bijlage 2 wordt het beleidskader geur nader toegelicht.

Om te komen tot gemeentelijk geurbeleid is een handreiking bij de Wgv opgesteld. In deze handreiking wordt een stappenplan weergegeven, dat gevolgd kan worden bij het opstellen van gemeentelijk geurbeleid. Dit stappenplan is weergegeven in bijlage 3.

1.2 Doel gemeentelijk geurbeleid

De Wgv biedt de gemeente beleidsruimte voor het leveren van maatwerk dat is afgestemd op milieuhygiënische feiten en de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in het gemeentelijk grondgebied. Dit kan betekenen dat in het ene gebied een hogere geurbelasting aanvaardbaar wordt geacht en dus 'soepelere' normen worden vastgesteld en in andere deelgebieden van de gemeente 'strengere'. Doel van het project is een gebiedsvisie geur uit te werken en dit beleid vervolgens vast te leggen in een gemeentelijke verordening.

1.3 Quick scan als basis voor gebiedsvisie geur

De basis voor de gebiedsvisie geur is een quick scan. In deze quick scan wordt, op basis van een globale weergave van de huidige en de te verwachten geursituatie in de gemeente Dinkelland, een relatie gelegd naar de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. Het betreft stap 1 tot en met 7 van het stappenplan zoals weergegeven in bijlage 3, werkzaamheden per werkstap, zie ook tabel 1.1.

Tabel 1.1: stappenplan volgens Handreiking Wet geurhinder en veehouderij

Stappenplan volgens Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij
Van start Stap 1. Draagvlak College van B&W voor quick scan Stap 2. Aanhoudingsbesluit
Quick scan Stap 3. Toekomstvisie op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente Stap 4. Gegevens verzamelen over veehouderijen en geurgevoelige objecten Stap 5. Berekenen en grafisch weergeven geursituatie Stap 6. Analyse geursituatie in relatie tot toekomstvisie Stap 7. Draagvlak gemeentebestuur voor nadere uitwerking in gebiedsvisie
Gebiedsvisie Stap 8. Bepalen te volgen procedures Stap 9. Draagvlak overige betrokkenen Stap 10. Toekomstvisie op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente (uitwerking van stap 3) Stap 11. Gedetailleerde gegevensverzameling (uitwerking van stap 4) Stap 12. Berekening en grafische weergave achtergrondbelasting en hinder (uitwerking van stap 5) Stap 13. Analyse geursituatie in relatie tot toekomstvisie (uitwerking van stap 6) Stap 14. Onderzoek mogelijkheden afwijkend beschermingsniveau Stap 15. Analyse van toekomstvarianten in relatie tot toekomstvisie Stap 16. Vastleggen afwegingen en bestuurlijke keuzes in gebiedsvisie
Verordening Stap 17. Vastleggen gebiedsafbakening en andere normen in verordening

1.4 Doel quick scan

Een quick scan is de eerste stap om te bepalen of een verordening nodig is. Ongeacht of de gemeente uiteindelijk wel of niet besluit tot het opstellen van een verordening, is het altijd aan te raden de quick scan uit te voeren.

In de quick scan wordt op een relatief snelle manier de geurbelasting in een gebied bij het toepassen van de wettelijke normen inzichtelijk gemaakt. De Wgv is 'normneutraal' en de bescherming van objecten en uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven zal gemiddeld gezien niet veranderen. Toch kan de Wgv in specifieke situaties tot andere conclusies leiden dan de eerdere regels. Om die reden wordt nader onderzoek naar het effect van de Wgv aanbevolen.

Voor de quick scan worden gegevens verzameld over de veehouderijen in de gemeente en wordt de geurbelasting berekend die deze bedrijven veroorzaken op de geurgevoelige objecten. Hieruit blijkt of zich knelpunten voordoen. Knelpunten die kunnen optreden zijn, een zodanig hoge geurbelasting op geurgevoelige objecten dat veel geurhinder waarschijnlijk is, of, te beperkte ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld veehouderijen of recreatie. De uitkomst van de quick scan is een besluit van het gemeentebestuur om ofwel geen verordening op te stellen, dan wel in een gebiedsvisie de gebleken knelpunten nader te onderzoeken.

Ten behoeve van een zorgvuldige besluitvorming moet worden nagegaan of een partij onevenredig in haar belangen wordt geschaad. Er zijn in ieder geval twee relevante partijen: de veehouderij en de toekomstige bewoner of andere ondernemer (bijvoorbeeld recreatie en toerisme). De veehouderij heeft twee belangen: voortzetting van de bestaande bedrijfsactiviteiten en, indien hij concrete uitbreidingsplannen heeft (bijvoorbeeld een reeds vergunde uitbreiding), deze ook te realiseren. De toekomstige bewoner heeft belang bij een goed woon- en verblijfsklimaat.

Bij het voorbereiden en opstellen van een ruimtelijk plan dienen, voor wat betreft geurhinder van veehouderijen, de volgende vragen te worden beantwoord:

- a. Is ter plaatse een goed woon- en verblijfsklimaat gegarandeerd (belang geurgevoelig object)?
- b. Wordt niet iemand onevenredig in zijn belangen geschaad (belangen veehouderij en derden), ook wel 'omgekeerde werking' genoemd?

Ad a.

Met de gegevens over bedrijven en geurgevoelige objecten worden de achtergrondbelasting en de voorgrondbelasting in de gemeente berekend voor twee situaties:

1. actuele situatie, dus bij het vergunde veebestand;
2. toekomstige, maximaal toegestane situatie, waarin alle bedrijven uitbreiden tot de wettelijke normen voor de individuele geurbelasting.

Op basis van de berekende achtergrondbelasting en voorgrondbelasting wordt per situatie de geurhinder bepaald. Met de voorgrondbelasting wordt de geurbelasting bedoeld die wordt veroorzaakt door de voor een geurgevoelig object meest dominante veehouderij. Onder de achtergrondbelasting verstaan we de geurbelasting als gevolg van de veelheid aan veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object. De veehouderij die de voorgrondbelasting veroorzaakt, wordt ook meegenomen bij het berekenen van de achtergrondbelasting.

Ad b.

De Wgv schrijft voor op welke wijze een bevoegd gezag de geurhinder vanwege dierenverblijven moet beoordelen indien een veehouderij een milieuvergunning aanvraagt. Indirect heeft de Wgv ook consequenties voor de totstandkoming van geurgevoelige objecten en dus voor de ruimtelijke ordening, dit wordt wel de 'omgekeerde werking' genoemd. De reden hiervoor is duidelijk: een geurnorm is bedoeld om mensen te beschermen tegen overmatige geurhinder, omgekeerd moet een bevoegd gezag dan ook niet toestaan dat mensen zichzelf blootstellen aan die overmatige hinder.

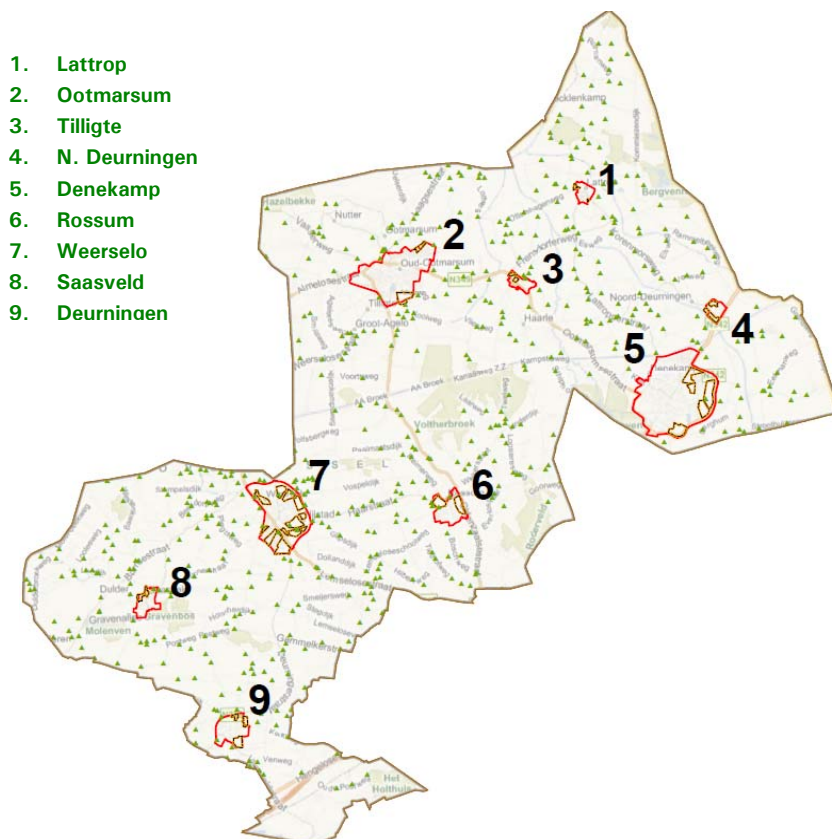
2 Situatie Dinkelland

De gemeente Dinkelland is een groene, landelijke gemeente, die veel mooie plekken kent. Zowel de bewoners als de recreanten genieten van de rust en de ruimte. De gemeente streeft naar behoud én ontwikkeling van de ruimtelijke, economische en sociale kwaliteit van de gemeente. Centraal daarbij staan de leefbaarheid voor de inwoners en bezoekers van de gemeente, werkgelegenheid en de natuurlijke, landschappelijke, cultuurhistorische kwaliteiten. Kortom, een duurzaam en hoog-waardig gebied voor wonen, werken en recreëren [Bron: Structuurvisie Weerselo van september 2008].

De landbouw is van oudsher de belangrijkste drager in de gemeente Dinkelland. In het buitengebied van Dinkelland zijn circa 580 agrarische bedrijven gelegen. Van deze 580 agrarische bedrijven zijn in totaal 350 bedrijven aan te merken als intensieve veehouderij. De rest is extensieve veehouderij. Intensieve veehouderij is een ander benaming voor niet grondgebonden veehouderij. Dit zijn bedrijven die, in tegenstelling tot bijvoorbeeld de melkveehouderij, niet gebonden zijn aan land voor hun voedselvoorziening. Typische intensieve veehouderijen zijn de varkenshouderij, pluimveehouderij en de vleeskalverhouderij. Deze veehouderijen hebben een belangrijk aandeel in de hoogte van de geurbelasting.

Een overzicht van alle veehouderijen en van uitsluitend de extensieve is weergegeven in respectievelijk figuur 2 en figuur 3.

Afbeelding 2.1: gemeente Dinkelland met overzicht van woonkernen en agrarische bedrijven

3 Wettelijk kader

3.1 Beleid

Het algemene stankbeleid staat beschreven in de Herziene Nota Stankbeleid en in het Nationaal Milieubeleidsplan. Als algemene doelstelling voor geurhinder is gesteld dat er in 2000 nog maximaal 750.000 woningen geurhinder mochten ondervinden van stank. In 2010 mogen er geen ernstig gehinderden meer zijn.

Om het bevoegd gezag te ondersteunen bij het maken van een zo uniform mogelijke afweging, is er voor verschillende sectoren en bedrijfstakken een generiek toetsingskader geformuleerd. Voor dierenverblijven bij vergunningplichtige veehouderijen is dit de Wet geurhinder en veehouderij (Wvg). Voor overige veehouderijen is dit het Besluit landbouw milieubeheer. De Wvg en het Besluit landbouw milieubeheer beogen beide dat er voldoende afstand is tussen veehouderij en geurgevoelig object, zodanig dat geurhinder wordt voorkomen.

Belangrijke kenmerken van de Wvg zijn beleidsvrijheid en maatwerk. De Wvg biedt door middel van een verordening het bevoegd gezag ruimte om rekening te houden met de ruimtelijke en milieuhygiënische feiten en omstandigheden in een concreet gebied en met de gewenste (toekomstige) ruimtelijke inrichting van dat gebied.

3.2 Wet- en regelgeving

De Wgv vormt bij vergunningverlening in het kader van de Wet milieubeheer het exclusieve toetsingskader voor de geurbelasting die afkomstig is van dierenverblijven bij veehouderijen.

De Wgv maakt onderscheid tussen dieren met geuremissiefactoren en dieren zonder geuremissiefactoren. De geuremissiefactoren zijn opgenomen in bijlage 1 van de Regeling geurhinder en veehouderij (Rgv).

- **Dieren met geuremissiefactoren**
Voor dieren waarvoor een geuremissiefactor is opgenomen in de Rgv, wordt de geurhinder beoordeeld aan hand van artikel 3 van de Wgv. In dat geval mag de geurbelasting op een 'geurgevoelig object' een bepaalde waarde niet overschrijden en gelden minimumafstanden voor (voormalige) bedrijfswoningen.
- **Dieren zonder geuremissiefactoren**
Voor dieren waarvoor geen geuremissiefactor is opgenomen in de Rgv, wordt de geurhinder beoordeeld op grond van artikel 4, van de Wgv. In dat geval dient tenminste een minimale afstand tussen veehouderij en 'geurgevoelig object' te worden aangehouden. Het gaat hier om de afstand tussen het emissiepunt van een dierenverblijf en de buitenzijde van het geurgevoelig object.

Indien én dieren waarvoor een geuremissiefactor is opgenomen in de Rgv (zoals varkens) én dieren waarvan geen geuremissiefactor is opgenomen (zoals melkrundvee) worden aangevraagd, dan worden beide methoden toegepast.

Voor dieren met geuremissiefactor wordt de geurbelasting op een geurgevoelig object berekend en getoetst. De geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouderij. De geurbelasting moet worden berekend met het verspreidingsmodel 'V- Stacks vergunning' en wordt uitgedrukt in odour units in een volume-eenheid lucht (oue/m^3). De geurbelasting wordt onder meer bepaald door de geuremissie en door de ligging van de veehouderij ten opzichte van de geurgevoelige objecten.

In de Wvg is een geurgevoelig object gedefinieerd als: 'gebouw, bestemd voor en blijkens aard, indeling en inrichting geschikt om te worden gebruikt voor menselijk wonen of menselijk verblijf en die daarvoor permanent of een daarmee vergelijkbare wijze van gebruik, wordt gebruikt'. Doordat sprake moet zijn van een gebouw, wordt veel dag- of verblijfsrecreatie niet beschermd tegen geurhinder van veehouderijen. Waar precies de grens ligt van wel of niet permanent of daarmee vergelijkbaar gebruik, is niet geheel duidelijk. Het bevoegd gezag zal dit per situatie moeten beoordelen en motiveren.

Het beschermingsniveau hangt af van de ligging van het geurgevoelig object: binnen of buiten de bebouwde kom en binnen of buiten een concentratiegebied, zie tabel 3.1 en paragraaf 3.4. Uit afbeelding 3.2 blijkt dat de gemeente Dinkelland in het concentratiegebied Oost ligt. Daarnaast is van belang of een object al dan niet hoort bij een (voormalige) veehouderij. Voor geurgevoelige objecten die onderdeel zijn van een veehouderij, of een voormalige veehouderij die na 19 maart 2000 is beëindigd, gelden uitsluitend de minimaal aan te houden afstanden en niet de waarde voor de geurbelasting. Hetzelfde geldt voor een 'ruimte-voor-ruimte woning/ geurgevoelig object' als beschreven in artikel 14, tweede lid van de wet.

In alle gevallen moet bovendien worden getoetst of de afstand tussen de buitenzijde van het dierenverblijf en de geurgevoelige objecten voldoet aan de gestelde minimale waarden, de zogenaamde gevel tot gevelafstand.

Tabel 3.1: minimale en maximale geurnormen in oue/m^3 op een geurgevoelig object.

Ligging geurgevoelig object		Geurnormen in oue/m^3 (minimum) wettelijk (maximum)
Concentratiegebied	binnen bebouwde kom	(0,1) – 3 – (14)
	buiten bebouwde kom	(3) – 14 – (35)
Niet-concentratiegebied	binnen bebouwde kom	(0,1) – 2 – (8)
	buiten bebouwde kom	(2) – 8 – (20)

De gemeente kan door middel van een gemeentelijke verordening afwijken van de normen uit de bovenstaande tabel. Met het verspreidingsmodel 'V- Stacks gebied' kan de achtergrondbelasting aan geur als gevolg van alle veehouderijen samen worden berekend en weergegeven met geurcontouren. Om de andere normen te onderbouwen, is inzicht nodig in zowel de huidige als de toekomstige geursituatie en in de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen, zie ook hoofdstuk 4.

3.3 Beoordeling ro-plannen (omgekeerde werking)

Op grond van de voormalige stankrichtlijnen moest een veehouderij een bepaalde afstand aanhouden tot voor stank gevoelige objecten zoals woningen. Die afstand werd weergegeven als een cirkel met het emissiepunt als middelpunt. Omgekeerd mag volgens de bestaande jurisprudentie op het gebied van ruimtelijke ordening, binnen een dergelijke stankcirkel niet gebouwd worden. Dit wordt de omgekeerde werking van de stankregelgeving genoemd.

In de Handreiking van InfoMil bij de nieuwe Wet geurhinder en veehouderij wordt in paragraaf 3.4 specifiek ingegaan op de beoordeling van ruimtelijke ordeningsplannen. De handreiking gaat ervan uit dat de jurisprudentielijn met betrekking tot de omgekeerde werking zal worden doorgetrokken naar de nieuwe wet. In lijn hiermee wordt verwacht dat het in het algemeen niet toelaatbaar zal worden gevonden om geurgevoelige objecten te bouwen binnen de contouren van de geldende geurnorm. Die geurnorm kan volgen uit de wet of de gemeentelijke verordening. Daarbij wordt overigens wel een uitzondering gemaakt (voorbeeld 3 in paragraaf 3.4 van de Handreiking bij de Wet geurhinder en veehouderij). De uitzondering betreft situaties waar bij verordening aan veehouderijen nabij de bebouwde kom een strengere geurnorm wordt gesteld om die bedrijven 'op slot' te zetten. Met de strenge geurnorm wordt de geurconcentratie van alle veehouderijen samen laag gehouden, wat past bij de gewenste ontwikkelingen in het gebied. Hierdoor komen de bestaande bebouwing en de geplande woningbouw echter (deels) binnen de geurcontour van die strengere norm te liggen. De gemeente zal in dat geval dienen aan te tonen (gebiedsvisie) dat er binnen die geurcontour toch sprake is van een goed woon- en leefklimaat. In een recente uitspraak stemt de Raad van State, anders dan in eerdere uitspraken van voorzieningenrechters, in met deze aanpak (zie paragraaf 6.3.4 Rechtspraak en jurisprudentie).

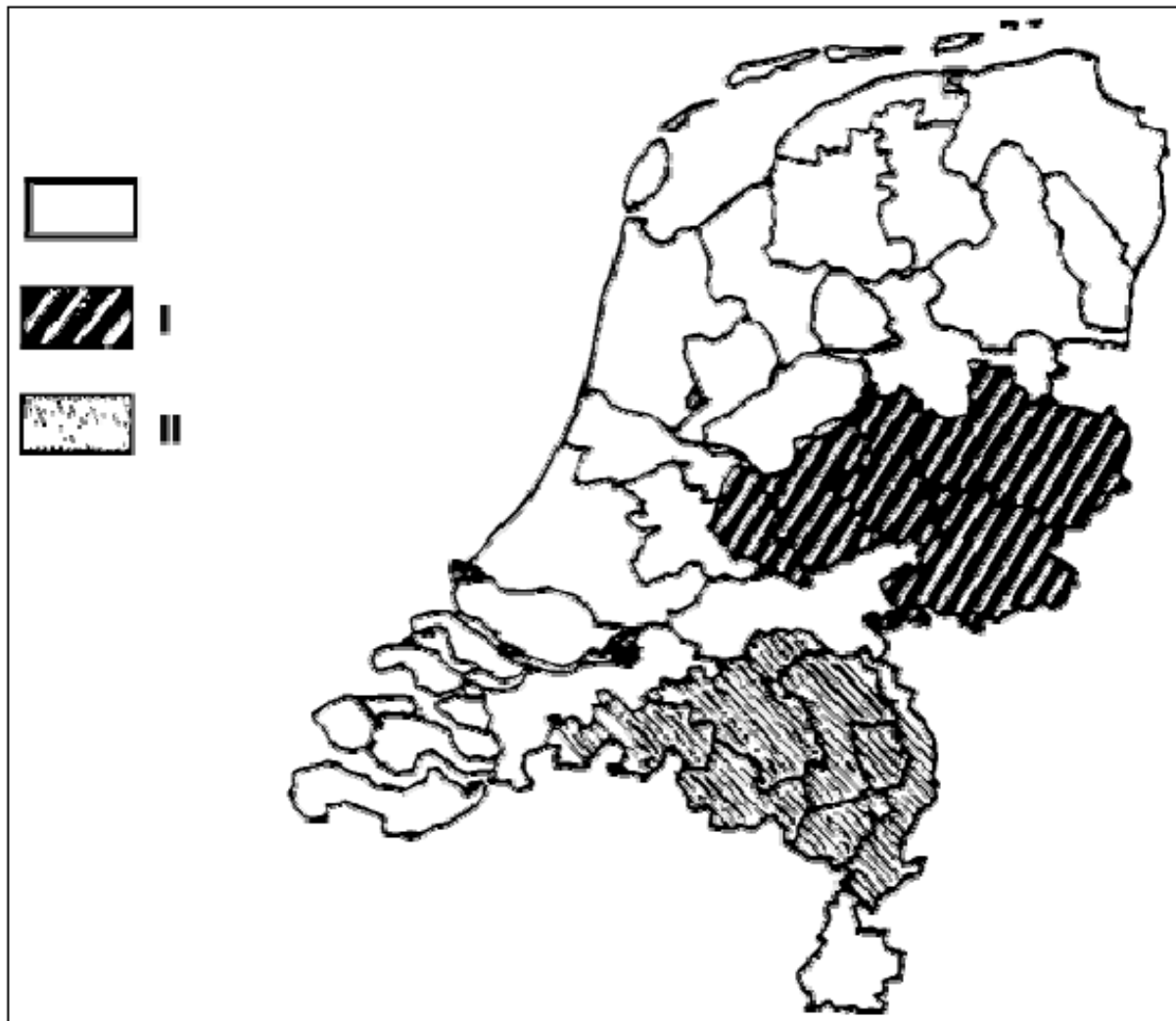
3.4 Reconstructiewet concentratiegebieden

In april 2002 is de Reconstructiewet concentratiegebieden in werking getreden. Met de reconstructie wordt een integrale aanpak beoogd van de doelstellingen van die wet, zoals het realiseren van varkensvrije zones, herstel en ontwikkeling van ecologisch waardevolle gebieden, herstel van hydrologische systemen, vermindering van het aantal stankgehinderden en het aanwijzen van gebieden waar de vestiging en de verdere ontwikkeling van veehouderijbedrijven mogelijk is. Voor elk concentratiegebied worden, op grond van artikel 11 van de Reconstructiewet, één of meer reconstructieplannen opgesteld. Een eenmaal vastgesteld reconstructieplan kan rechtstreeks doorwerken in het bestemmingsplan. In het reconstructieplan kunnen namelijk gebieden worden aangewezen, waarvan de bestemming niet in overeenstemming is met geldende bestemmingsplannen. Wanneer dat op een juiste wijze gebeurt, geldt voor die gebieden het reconstructieplan als een vrijstelling van het geldende bestemmingsplan (wat een snelle uitvoering van het reconstructieplan mogelijk maakt) en als voorbereidingsbesluit (wat voorkomt dat de uitvoering van het reconstructieplan wordt gefrustreerd door ongewenste ontwikkelingen). Daarnaast is er sprake van een niet formele doorwerking. Het ligt immers voor de hand dat alle partijen die zich aan het plan hebben gecommitteerd het reconstructieplan hanteren als grondslag en toetssteen voor het bestemmingsplan. In dit verband wordt verwezen naar de brochure van LNV en VROM: De Reconstructiewet (Reconstructie en ruimtelijke ordening in de praktijk).

Een belangrijk onderdeel van een reconstructieplan is de beschrijving van de integrale ruimtelijke zonering in landbouwontwikkelingsgebieden, verwevingsgebieden en extensiveringsgebieden. De aanwijzing van deze gebieden vindt plaats met inachtneming van de doelstellingen van de Reconstructiewet, zoals beschreven in artikel 4 van die wet. Daarin is onder meer het bevorderen van een goed woonklimaat genoemd. Het voorkomen van stankhinder is hierbij een belangrijk uitgangspunt. In landbouwontwikkelingsgebieden is uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van intensieve veehouderij voorzien. In deze gebieden heeft de landbouw dan ook het primaat. In het verwevingsgebied is hervestiging of uitbreiding van de intensieve veehouderij mogelijk, mits de ruimtelijke kwaliteit of functies van het gebied zich daartegen niet verzetten. Tenslotte heeft in het extensiveringsgebied wonen en natuur het primaat. Uitbreiding, hervestiging of nieuwvestiging van in ieder geval intensieve veehouderij is onmogelijk.

Inmiddels zijn alle reconstructieplannen vastgesteld en goedgekeurd en wordt gewerkt aan de uitvoering daarvan.

Afbeelding 3.2: indeling volgens de Meststoffenwet, I = concentratiegebied Oost, II = concentratiegebied Zuid

4 Verordening

4.1 Algemeen

De gemeenteraad is bevoegd om bij gemeentelijke verordening een andere waarde te stellen, in plaats van de wettelijke waarden uit de artikelen 3 en 4 van de Wgv, zie paragraaf 3.2.

Aan de basis van een verordening ligt een gemeentelijke visie op de gewenste ontwikkeling van een gebied. De gemeenteraad bepaalt de nieuwe toegestane waarde en daarmee de uitbreidingsmogelijkheden voor de veehouderijen én de geurhinder die ter plaatse van geurgevoelige objecten wordt verwacht. De nieuwe waarden en afstanden treden in de plaats van de wettelijke normstelling en worden dus bij vergunningverlening gehanteerd. Aan de beoordelingsmethode die in hoofdstuk 3 is toegelicht, verandert niets.

De onderbouwing voor deze keuze wordt vastgelegd in de gebiedsvisie. De gebiedsvisie op zich heeft geen juridische status. Geadviseerd wordt om de gebiedsvisie vast te laten stellen door de gemeenteraad en op te nemen als bijlage in de verordening.

De keuze voor een ander beschermingsniveau vraagt een zorgvuldige onderbouwing. In artikel 8 van de Wgv zijn de criteria opgenomen waarmee rekening moet worden gehouden. Dit zijn:

- de huidige en de te verwachten c.q. maximaal vergunbare geurbelasting vanwege de veehouderijen in het gebied, zie ook paragraaf 4.2;
- het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging;
- de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu.

Daarnaast moet ook rekening worden gehouden met één van de volgende criteria:

- de gewenste ruimtelijke inrichting van het gebied;
- de afwijkende relatie tussen geurbelasting en geurhinder.

4.2 Huidige en de maximale geurbelasting vanwege de veehouderijen

De gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in een gebied stellen eisen aan de geursituatie in dat gebied. De gemeente moet daarom de huidige en de te verwachten geurhinder evalueren bij het opstellen van een gebiedsvisie. De geursituatie wordt uitgedrukt in een percentage of een aantal geurgehinderden. Voor dit onderzoek is gekozen voor een percentage geurgehinderden. De invulling van de ontwikkelgebieden zijn niet bekend, zodat het aantal geurgehinderden niet kan worden vastgesteld.

Het criterium is de geursituatie vanwege veehouderijen, dat betekent dat industriële geurbronnen buiten beschouwing mogen worden gelaten. Dit volgt uit artikel 8 van de Wgv.

De huidige en de te verwachten geursituatie vanwege de dierenverblijven worden als volgt bepaald:

- 1) Berekenen gecumuleerde geurbelasting op een ontwikkelgebied.
- 2) Bepaling geurhinder: uit de tabellen in bijlage 6 van de "Handreiking bij Wet geurhinder en veehouderij" wordt afgelezen hoeveel hinder wordt verwacht bij die gecumuleerde geurbelasting. Deze bijlage is als bijlage 6 in dit rapport opgenomen.
- 3) Conclusie berekende geurhindersituatie, zie hoofdstuk 7.

Ad 1. Berekenen geurbelasting op een ontwikkelgebied

Voor de gebiedsvisie wordt onderscheid gemaakt tussen de 'voorgrondbelasting' en de 'achtergrondbelasting' (geen wettelijke termen). De voorgrondbelasting is de geurbelasting veroorzaakt door de voor dat geurgevoelig object dominante veehouderij.

De achtergrondbelasting is de totale geurbelasting veroorzaakt door alle veehouderijen in de omgeving van een geurgevoelig object. De voorgrondbelasting is dus altijd het gevolg van één veehouderij. De veehouderij die de voorgrondbelasting veroorzaakt, wordt ook meegenomen bij het berekenen van de achtergrondbelasting. De geurhinder als gevolg van de geurbelasting van één veehouderij is anders dan als gevolg van de totale geurbelasting van meerdere veehouderijen, de achtergrondbelasting. Bijvoorbeeld: indien één veehouderij een geurbelasting van 18 ouE/m³ op een geurgevoelig object veroorzaakt, leidt dat tot meer hinder dan indien drie veehouderijen gezamenlijk 18 ouE/m³ veroorzaken. Daarom is het nodig om per situatie te onderzoeken welke de hoogste hinder geeft, de achtergrondbelasting of de voorgrondbelasting.

De geurbelasting (voorgrondbelasting én achtergrondbelasting) wordt bepaald voor de huidige en voor de toekomstige maximaal toegestane situatie. De toekomstige maximaal toegestane situatie is de situatie waarin alle reeds vergunde bedrijven zouden uitbreiden tot de op dat moment geldende wettelijke norm. Aan de hand van de berekende geurbelasting op omliggende geurgevoelige objecten is het mogelijk om de maximaal toelaatbare geuremissie van een veehouderij te bepalen.

De factor waarmee de geurnorm wordt over- of onderschreden wordt gebruikt om de maximaal vergunbare geuremissie van een veehouderij te bepalen.

De maximaal vergunbare geuremissie **D** [ouE/s] van een veehouderij is bij benadering: **D = A * C/B**.

A = de geuremissie van een veehouderij (ouE/s);

B = de berekende geurbelasting op het bepalende geurgevoelige object (ouE/m³; P₉₈);

C = de geurnorm op dat object (ouE/m³; P₉₈).

Voorbeeldberekening

veehouderij met 23.000 ouE/s (A)

berekende geurbelasting op meest beperkende receptorpunt = 9 ouE/m³; P₉₈ (B)

geurnorm op meest beperkende receptorpunt = 14 ouE/m³; P₉₈ (C)

De maximaal vergunbare geuremissie (D) is: 23.000 (A) * 14/9 (C/B) = 35.778 ouE/s.

Indien in dit voorbeeld de geurnorm op het meest beperkende receptorpunt 35 ouE/m³; P₉₈

bedraagt, dan is de maximaal vergunbare geuremissie (D): 23.000 (A) * 35/9 (C/B) = 89.444 ouE/s.

De voorgrond- en achtergrondbelasting in de bestaande en toekomstige situatie is berekend met het verspreidingsmodel V-Stacks gebied.

Ad 2. Bepaling geurhinder

Uit de tabellen in bijlage 6 van dit rapport is afgelezen hoeveel hinder wordt verwacht bij de berekende geurbelastingen. Tabel A geeft de relatie tussen voorgrondbelasting en geurhinder; tabel B geeft de relatie tussen achtergrondbelasting en geurhinder, uitgedrukt in hinderpercentage. De hoogste van de twee hinderpercentages is maatgevend.

Het hinderpercentage is het percentage mensen dat de geur als hinderlijk ervaart. De relaties tussen de geurbelasting en de geurhinder zoals opgenomen in tabel A en B zijn bepaald met behulp van het verspreidingsmodel V-Stacks gebied.

Zoals genoemd kent de Wgv voor de voorgrondbelasting normen van geurbelasting en een bandbreedte waarbinnen de gemeente andere normen kan vaststellen, zie tabel 3.1 paragraaf 3.2. Hierbij heeft de wetgever onderscheid gemaakt in situaties binnen de bebouwde kom en situaties buiten de bebouwde kom en tussen intensieve veehouderij en extensieve veehouderij. In tabel 4.1 zijn deze normen en bandbreedte nogmaals weergegeven. Nu is tevens aangegeven welk percentage geurgehinderden bij een bepaalde geurbelasting hoort én zijn de wettelijke normen voor voorgrondbelasting (op basis van een gelijk percentage geurgehinderden) doorvertaald naar achtergrondbelasting. Hoewel in een aantal tabellen in deze rapportage wordt gesproken over een wettelijke norm voor de achtergrondbelasting, is hierin feite geen sprake voor. Een wettelijke norm is er alleen voor de voorgrondbelasting, dus de geurbelasting veroorzaakt door een individuele veehouderij.

Tabel 4.1: relatie geurbelasting en geurgehinderde

binnen bebouwde kom	enkelvoudige geur/ geurbelasting	voorgondbelasting geurgehinderden	cumulatieve geur/ achtergrondbelasting	
	[ouE/m ³]	[%]	geurbelasting [ouE/m ³]	geurgehinderden [%]
wettelijke norm geurbelasting	3.0	8	≤6.0	8
afweegbaar geurbelasting	0.1-14.0	1-25	< 1.0-28.0	1-25
slechte geursituatie	> 14.0	≥ 25	> 28.0	≥ 25
buiten bebouwde kom	enkelvoudige geur/ geurbelasting	voorgondbelasting geurgehinderden	cumulatieve geur/ achtergrondbelasting	
	[ouE/m ³]	[%]	geurbelasting [ouE/m ³]	geurgehinderden [%]
wettelijke norm geurbelasting	14.0	25	≤28.0	25
afweegbaar geurbelasting	3.0-35.0	1-8-41	< 6.0-70.0	8-41
slechte geursituatie	> 35.0	≥ 41	> 70.0	≥ 41

In bijlage 2 is een tabel opgenomen met daarin weergegeven een overzicht van de normen Wgv en de mogelijke afwijkingen per type geurgevoelig object. Zoals genoemd wordt in bijlage 6 dieper ingegaan op de vraag wat is veel of weinig geurhinder.

Voorbeeld 1

De cumulatieve geurbelasting binnen de bebouwde kom op een woongebied is 6 ouE/m³. Uit tabel 4.1 blijkt dat het aantal geurgehinderden 8% is van het aantal bewoners in het woongebied. Als in dit woongebied 1.000 mensen wonen, dan ondervinden 80 mensen geurhinder (8% van 1.000).

Voorbeeld 2

Een geurgevoelig object buiten de bebouwde kom heeft drie intensieve veehouderijen in haar nabijheid liggen. De maatgevende intensieve veehouderij heeft een geurbelasting van 14 ouE/m³ op het geurgevoelig object en voldoet dus aan de wettelijke norm. Het gaat hier om de voorgrondbelasting. Uit tabel 4.1 blijkt dat het aantal geurgehinderden dan 25% is. De drie intensieve veehouderijen samen hebben een cumulatieve geurbelasting van 20 ouE/m³. Het gaat hier om de achtergrondbelasting op het geurgevoelig object. Uit bijlage 5 blijkt dat het aantal geurgehinderden 20% is. De voorgrondbelasting is daarom maatgevend voor de geurhinder.

Uit voorbeeld 2 blijkt in die situaties waarbij de cumulatieve geurbelasting relatief zeer hoog is, er wel voldaan kan worden aan de wettelijke norm op basis waarvan een vergunning wordt verleend (zijnde de enkelvoudige geur). Er is dan ook niet altijd sprake van een overbelaste geursituatie als de cumulatieve geurhinder hoger is dan de enkelvoudige, wettelijke norm.

5 Quick scan

5.1 Inleiding

Een quick scan is de eerste stap om te bepalen of een verordening nodig is. Ongeacht of de gemeente uiteindelijk wel of niet besluit tot het opstellen van een verordening, is het altijd aan te raden de quick scan uit te voeren.

In de quick scan wordt op een relatief snelle manier de geurbelasting in een gebied bij het toepassen van de wettelijke normen inzichtelijk gemaakt. De Wgv is 'normneutraal' en de bescherming van objecten en uitbreidingsmogelijkheden van bedrijven zal gemiddeld gezien niet veranderen. Toch kan de Wgv in specifieke situaties tot andere conclusies leiden dan de eerdere regels. Om die reden wordt nader onderzoek naar het effect van de Wgv aanbevolen.

Voor een quick scan worden gegevens verzameld over de veehouderijen in de gemeente en wordt de geurbelasting berekend die deze bedrijven veroorzaken op de geurgevoelige objecten. Hieruit blijkt of zich knelpunten voordoen. Knelpunten die kunnen optreden, zijn een zodanig hoge geurbelasting op geurgevoelige objecten dat veel geurhinder waarschijnlijk is, of, te beperkte ontwikkelingsmogelijkheden voor bijvoorbeeld veehouderijen of recreatie. De uitkomst van de quick scan is een besluit van het gemeentebestuur om ofwel geen verordening op te stellen, dan wel in een gebiedsvisie de gebleken knelpunten nader te onderzoeken.

Een quick scan bestaat uit de volgende stappen:

- Stap 3. Toekomstvisie op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente
- Stap 4. Gegevens verzamelen over veehouderijen en geurgevoelige objecten
- Stap 5. Berekenen en grafisch weergeven geursituatie
- Stap 6. Analyse geursituatie in relatie tot toekomstvisie
- Stap 7. Draagvlak gemeentebestuur voor nadere uitwerking in gebiedsvisie

In dit hoofdstuk is stap 3 en 4 uitgewerkt (in respectievelijk paragraaf 5.2 en 5.3). In hoofdstuk 6 en 7 is de geursituatie berekend, stap 5, en geanalyseerd in relatie tot de toekomstvisie, stap 6. De grafische weergave is vastgelegd in de figuren 3, 4 en 5 die als bijlagen aan dit rapport zijn toegevoegd. In hoofdstuk 7 zijn de conclusies en aanbevelingen weergegeven en in hoofdstuk 8 is tot slot een opzet gemaakt voor draagvlak van het gemeentebestuur voor nadere uitwerking in een gebiedsvisie.

5.2 Toekomstvisie gemeente Dinkelland

Het is belangrijk om het vertrekpunt te benoemen: wat willen we in deze gemeente, wat is onze toekomstvisie op gewenste ruimtelijke ontwikkelingen in de gemeente? Dit kan heel globaal. Voor de quick scan is uitgegaan van de te ontwikkelen gebieden, die in de structuurvisie Dinkelland zijn opgenomen. De gemeente heeft hiervoor een digitale ondergrond geleverd met (de grenzen van) alle ontwikkelgebieden in de gemeente.

De invulling van elk gebied is niet bekend gemaakt en voor de quick scan ook niet noodzakelijk. Een overzicht van deze gebieden is weergegeven in figuur 1.

De structuurvisie Dinkelland moet gaan fungeren als paraplu voor de afzonderlijke structuurvisies per kern en de bestemmingsplannen. De gemeente is voornemens in alle woonkernen locaties te ontwikkelen voor woningbouw. In totaal zijn het 9 woonkernen met in totaal 33 ontwikkelgebieden, te weten in:

1. Lattrop:	3 gebieden
2. Ootmarsum:	2 gebieden
3. Tilligte:	2 gebieden
4. N. Deurningen:	2 gebieden
5. Denekamp:	5 gebieden
6. Rossum:	2 gebieden
7. Weerselo:	13 gebieden
8. Saasveld:	1 gebied
9. Deurningen:	3 gebieden

Alle locaties liggen in of tegen de woonkern aan, zodat het om geurgevoelige objecten gaat binnen de bebouwde kom. In het buitengebied vinden geen ontwikkelingen plaats die, voor het aspect geur, belangrijk zijn.

5.3 Veehouderijen en geurgevoelige objecten

In het buitengebied van Dinkelland zijn circa 580 agrarische bedrijven gelegen. Van deze 580 agrarische bedrijven zijn in totaal 350 bedrijven aan te merken als intensieve veehouderij, niet grondgebonden. De rest van dit aantal is extensieve veehouderij, oftewel grondgebonden. Met behulp van het verspreidingsmodel V-stacks gebied is de gecumuleerde geurbelasting bepaald van de intensieve veehouderijen.

Voor grondgebonden veehouderijen dient bekeken te worden of en welke ontwikkelgebieden binnen de contouren van de vaste afstanden liggen. In de Wgv zijn vaste afstanden opgenomen van respectievelijk 100 en 50 m voor objecten binnen en buiten de bebouwde kom. De Wgv biedt de mogelijkheid om af te wijken tot respectievelijk 50 en 25 m. Er hoeft geen onderscheid gemaakt te worden voor de huidige en de toekomstige situatie aangezien een veehouderij voldoet of niet voldoet. Uitbreiding in aantal dieren staat hiervan los. Deze veehouderijen zijn in deze quick scan nader onderzocht. In figuur 3 is een overzicht gegeven van deze veehouderijen.

Het totaal aantal bestaande woningen, burgerwoningen niet zijnde bedrijfswoningen, in Dinkelland bedraagt 9.356 stuks, waarvan 7.475 stuks binnen de bebouwde kom zijn gelegen en 1.881 stuks buiten de bebouwde kom. Voor de bestaande woningen binnen de bebouwde kom is een geurnorm van 3 oue/m³ gehanteerd. Deze norm is ook gehanteerd voor de ontwikkelgebieden. Alle ontwikkelgebieden liggen in of tegen de woonkern aan, zodat het om geurgevoelige objecten gaat binnen de bebouwde kom. In het buitengebied vinden geen ontwikkelingen plaats, die voor het aspect geur belangrijk zijn. Voor de bestaande woningen in het buitengebied is een geurnorm van 14 oue/m³ gehanteerd.

6 Berekenen en grafisch weergeven geursituatie

6.1 Berekening van de geurbelasting uit te voeren per veehouderij (met V-Stacks vergunningen)

De berekening van de geurbelasting bestaat uit de volgende stappen:

Stap 1

- Geuremissie per dier vermenigvuldigd met aantal dieren is geuremissie vanuit dierenverblijf.
- Geuremissie vanuit dierenverblijf vermenigvuldigd met aantal dierenverblijven is geuremissie vanuit veehouderij.

Stap 2

- Geuremissie vanuit veehouderij ingevoerd in het verspreidingsmodel resulteert in de geurbelasting op geurgevoelig object.

Stap 3

- De berekende geurbelasting op geurgevoelig object wordt getoetst aan de maximale waarde voor de geurbelasting.

Voor de berekening van de geurbelasting met V-Stacks vergunningen zijn gegevens nodig over de omgeving, de veehouderijen (bronnen) en de omliggende geurgevoelige objecten.

Omgeving

- Meteorologie (Eindhoven voor de gemeente Dinkelland).

Veehouderij

- (Rijksdriehoeks-) X-,Y- coördinaten van de bronnen (emissiepunten).
- Gemiddelde gebouwhoogte [m].
- Geuremissie per bron [ouE/s].
- Hoogte van de uitstroomopening [m].
- (Inwendige) diameter van de uitstroomopening [m].
- Verticale uittreesnelheid [m/s].

Geurgevoelige objecten

- (Rijksdriehoek-) X-,Y- coördinaten van de geurgevoelige objecten.
- Geurnorm [ouE/m³].

Na het invoeren van deze invoergegevens berekent het programma de geurbelasting ter plaatse van het geurgevoelig object.

6.2 Berekening van de geurbelasting voor alle veehouderijen samen (met V-Stacks gebied)

De geuremissie vanuit de veehouderij, ingevoerd in het verspreidingsmodel V-Stacks gebied, resulteert in de achtergrondbelasting op het geurgevoelig object.

V-Stacks gebied berekent de achtergrondbelasting aan geur op geurgevoelige objecten en gridpunten. De berekeningen met V-Stacks gebied worden uitgevoerd per 'gebied'.

De gegevens voor de bronnen en de geurgevoelige objecten in het gebied worden via bestanden (of 'files') aan het programma aangeboden. Er is zowel een bronnenbestand als een bestand met geurgevoelige objecten (GGO-bestand) aangemaakt. Zie bijlage 4 voor het bronnenbestand.

6.3 Gehanteerde uitgangspunten

De volgende uitgangspunten zijn voor de quick scan gehanteerd:

- voor het bepalen of de maximale wettelijke toegestane hinder wordt overschreden, zijn de geurnormen uit artikel 3 van de Wgv gehanteerd;
- om de geurbelasting van de intensieve veehouderijen te bepalen is gebruik gemaakt van een milieu-inventarisatie van de Provincie Overijssel uitgevoerd door Arcadis Nederland BV. Het betreft vergunninggegevens van de huidige situatie op stalniveau en op bedrijfsniveau. De gegevens op stalniveau bevatten ondermeer het aantal dieren en de geurfactor;
- van circa 100 veehouderijen zijn de vergunningdossiers door Stroop raadgevende ingenieurs onderzocht. Van deze veehouderijen ontbraken gegevens in de milieu-inventarisatie;
- toekomstige ontwikkelingen in de gemeente zijn op basis van de Structuurvisie vastgesteld. In figuur 1 is een kaart opgenomen met daarop aangegeven de toekomstige ontwikkelingen uit de Structuurvisie;
- voor het bepalen of geurgevoelige objecten zich binnen de vaste afstanden van een extensieve veehouderij bevinden, dient te worden uitgegaan van de grens van het agrarisch bouwblok. Binnen het bouwblok is het mogelijk om nieuwe stallen te bouwen. Dit in tegenstelling tot toetsing bij individuele milieuvergunningaanvragen, waar gekeken wordt naar de gevel van de stal/ het dierenverblijf. Deze veehouderijen zijn in deze quick scan niet nader onderzocht. Wel is in figuur 5 een overzicht gegeven van deze bedrijven;
- voor de schoorsteenhoogte, gemiddelde gebouwhoogte, schoorsteenbinnendiameter, uittreesnelheid en E-MaxVerg zijn standaardwaarden gebruikt. Een overzicht van het bronnenbestand is in bijlage 4 toegevoegd;
- om een reële inschatting te maken van de toekomstige geurhinder, is gekozen om alleen met de huidige intensieve veehouderijbedrijven te rekenen. Deze bedrijven hebben een reële doorgroeimogelijkheid.

6.4 Grafische weergave

De vergunde geurcontouren van de intensieve veehouderijen zijn weergegeven in figuur 4. De maximale geurcontouren zijn weergegeven in figuur 5. Op basis van deze contouren is een analyse uitgevoerd om te bepalen hoeveel geurgevoelige objecten en welke ontwikkelgebieden binnen een bepaalde contour liggen.

Een overzicht van de extensieve veehouderijen met de afstandscontouren van 100 meter is weergegeven in figuur 3. Er is voor 100 meter gekozen en niet voor 50 meter, omdat de ontwikkelgebieden, voor de beoordeling van geur, tot de bebouwde kom zijn gerekend.

7 Analyse geursituatie in relatie tot de structuurvisie

7.1 Algemeen

Het percentage geurgehinderden wordt bepaald aan de hand van de berekende geurbelasting, zie ook tabel 4.1 op pagina 18 en tabel A uit bijlage 5, Relatie tussen geurbelasting en geurhinder. In de eerste kolom van tabel A staat de achtergrondbelasting weergegeven en in de tweede kolom kan de bijbehorende geurhinder worden afgeleid.

In dit hoofdstuk is voor de verschillende kernen en delen van de gemeente weergegeven of de huidige achtergrondbelasting de wettelijke normen overschrijdt.

Er is onderscheid gemaakt in bestaande woningen, binnen en buiten de bebouwde kom, zie tabel 7.1 en 7.2 en de ontwikkelgebieden binnen de bebouwde kom, zie tabel 7.3 en 7.4 en de afbeeldingen 7.5 tot en met 7.12. Buiten de bebouwde kom vinden geen ontwikkelingen plaats die voor het aspect geur van belang zijn.

Alle locaties liggen in of tegen de woonkern aan, zodat het om geurgevoelige objecten gaat binnen de bebouwde kom. In het buitengebied worden geen nieuwe geurgevoelige objecten ontwikkeld. Wel worden in het buitengebied LOG's (landbouwontwikkelingsgebieden) aangewezen die van belang zijn voor de geurbelasting op de ontwikkelgebieden (voor woningbouw). In deze gebieden wordt in principe de intensieve veehouderij volop de ruimte gegeven. Hervestiging, omschakeling, uitbreiding en nieuwvestiging is hier toegestaan.

7.2 Bestaande woningen

In tabel 7.1 en 7.2 is een overzicht gegeven van het aantal woningen dat een geurbelasting ondervindt, waarbij een onderverdeling is gemaakt in drie klassen, te weten het aantal woningen waarbij:

1. wordt voldaan aan de 'wettelijke vaste norm' voor de gecumuleerde geurbelasting, zie ook tabel 3.1 op pagina 13 en tabel 4.1 op pagina 18;
2. de norm voor de geurbelasting kan worden afgewogen binnen de wettelijke range. Hier zit ook het aantal bij uit klasse 1, dus de woningen waarbij wordt voldaan aan de vaste norm. Immers de gemeente kan ook besluiten een strengere norm te hanteren binnen de wettelijke range, zie ook tabel 3.1 op pagina 13 en tabel 4.1 op pagina 18;
3. niet wordt voldaan aan de 'wettelijke norm' en waarbij sprake is van een slechte geursituatie, zie ook tabel 3.1 op pagina 13 en tabel 4.1 op pagina 18.

Tabel 7.1 geeft de situatie weer, waarbij is uitgegaan van de vergunde geuremissie. Tabel 7.2 geeft de situatie weer, waarbij is uitgegaan van de maximale vergunbare geuremissie.

Er is voor drie klassen gekozen om het overzicht te houden. Dit is voor de quick scan voldoende. Voor een verfijning van het percentage gehinderden kan ook bijlage 5 worden gehanteerd.

Indien de gemeente besluit om de bevindingen van de quick scan nader uit te werken in een gebiedsvisie, dan is deze verfijning uiteindelijk ook nodig. Immers de gemeente beslist uiteindelijk ook zelf welk hinderpercentage zij acceptabel vindt.

Voor de ontwikkelgebieden, zie paragraaf 7.3, geldt hetzelfde wat betreft de vergunde en maximale situatie en de classificatie hierin.

Tabel 7.1: relatie achtergrondbelasting en geurgehinderde vergunde situatie bestaande woningen

binnen bebouwde kom	aantal woningen	cumulatieve geur/ achtergrondbelasting geurbelasting [ouE/m ³]	geurgehinderden [%]
'wettelijke norm' geurbelasting	6153	≤ 6.0	8
afweegbaar geurbelasting	7475	< 1.0-28.0	1-25
slechte geursituatie	0	> 28.0	≥ 25
Buiten bebouwde kom	aantal woningen	cumulatieve geur/ achtergrondbelasting geurbelasting [ouE/m ³]	geurgehinderden [%]
'wettelijke norm' geurbelasting	1881	≤ 28.0	25
afweegbaar geurbelasting	1881	< 6.0-70.0	8-41
slechte geursituatie	0	> 70.0	≥ 41

Tabel 7.2: relatie achtergrondbelasting en geurgehinderde maximale situatie bestaande woningen

binnen bebouwde kom	aantal woningen	cumulatieve geur/ achtergrondbelasting geurbelasting [ouE/m ³]	geurgehinderden [%]
'wettelijke norm' geurbelasting	1030	≤ 6.0	8
afweegbaar geurbelasting	7343	< 1.0-28.0	1-25
slechte geursituatie	132	> 28.0	≥ 25
buiten bebouwde kom	aantal woningen	cumulatieve geur/ achtergrondbelasting geurbelasting [ouE/m ³]	geurgehinderden [%]
'wettelijke norm' geurbelasting	1628	≤ 28.0	25
afweegbaar geurbelasting	1877	< 6.0-70.0	8-41
slechte geursituatie	4	> 70.0	≥ 41

7.3 Ontwikkelgebieden

Volgens de concept structuurvisie Dinkelland worden in alle woonkernen locaties ontwikkeld voor woningbouw. Dit zijn 9 woonkernen met in totaal 33 ontwikkelgebieden:

1. Lattrop: 3 gebieden
2. Ootmarsum: 2 gebieden
3. Tilligte: 2 gebieden
4. N. Deurningen: 2 gebieden
5. Denekamp: 5 gebieden
6. Rossum: 2 gebieden
7. Weerselo: 13 gebieden
8. Saasveld: 1 gebied
9. Deurningen: 3 gebieden

Alle locaties liggen in of tegen de woonkern aan, zodat het om geurgevoelige objecten gaat binnen de bebouwde kom. In het buitengebied vinden geen ontwikkelingen plaats, die voor het aspect geur belangrijk zijn.

Tabel 7.3: relatie achtergrondbelasting en geurgehinderde vergunde situatie bestaande woningen

binnen bebouwde kom	Ontwikkelgebieden (aantal)	cumulatieve geur/ geurbelasting [ouE/m ³]	achtergrondbelasting geurgehinderden [%]
wettelijke norm geurbelasting	Tilligte (2x) N. Deurningen (2x) Denekamp (5x) Rossum (2x) Weerselo (13x) Saasveld (1x) Deurningen (3x)	≤ 6.0	8
afweegbaar geurbelasting	Lattrop (3x) Ootmarsum (2x) Tilligte (2x) N. Deurningen (2x) Denekamp (5x) Rossum (2x) Weerselo (13x) Saasveld (1x) Deurningen (3x)	< 1.0-28.0	1-25
slechte geursituatie	0	> 28.0	≥ 25

Uit de uitkomsten blijkt dat in de huidige c.q. bij een vergunde situatie de gecumuleerde geurbelasting van alle veehouderijen in alle ontwikkelgebieden onder de 28 ouE/m³ blijft, zodat in geen enkel ontwikkelgebied sprake is van een slechte geursituatie.

Met uitzondering van de gebieden in Lattrop en Ootmarsum wordt overal voldaan aan de 'wettelijke norm' voor de **achtergrondbelasting**. Dit wil overigens niet zeggen dat in elk ontwikkelgebied wordt voldaan aan de wettelijke norm voor de **voorgroundbelasting** door een individuele veehouderij. De norm voor de voorgroundbelasting bedraagt 3 ouE/m³ voor geurgevoelige objecten in de bebouwde kom (lees: ontwikkelgebied). Zo blijkt uit een eerder, door Stroop raadgevende ingenieurs bv uitgevoerd, onderzoek dat de voorgroundbelasting bij de vergunde situatie in één van de ontwikkelgebieden bij Weerselo meer dan 3 ouE/m³ bedraagt en woningbouw hier in beginsel niet mogelijk is. Ook de betreffende veehouderij wordt bij woningbouw geschaad in zijn belangen; verdere uitbreiding zonder technische voorzieningen is dan niet mogelijk. Om vast te kunnen stellen of woningen in de ontwikkelgebieden kunnen worden gebouwd, dient behalve de achtergrondbelasting ook de voorgroundbelasting te worden geanalyseerd. In de quick scan is deze analyse buiten beschouwing gelaten. Indien de gemeente op basis van de uitkomsten van de quick scan bijvoorbeeld besluit een geurverordening op te stellen om woningbouw mogelijk te maken door de geurnorm aan te passen, dan dient deze stap te worden uitgevoerd, zie ook hoofdstuk 8.

Voor de gebieden in Lattrop en Ootmarsum is er een grote mate van zekerheid dat de voorgroundbelasting niet voldoet aan de wettelijke vaste norm van 3 ouE/m³.

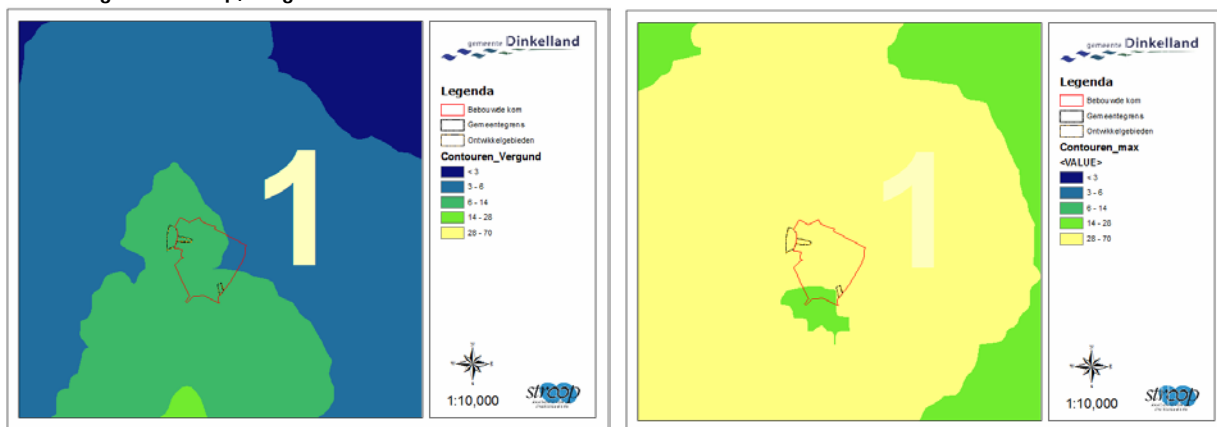
Tabel 7.4: relatie achtergrondbelasting en geurgehinderde maximale situatie bestaande woningen

binnen bebouwde kom	Ontwikkelgebieden (aantal)	cumulatieve geur/ achtergrondbelasting	
		geurbelasting [ouE/m ³]	geurgehinderden [%]
wettelijke norm geurbelasting	Denekamp (1x)	≤ 6.0	8
afweegbaar geurbelasting	Ootmarsum (1x) N. Deurningen (2x) Denekamp (5x) Rossum (2x) Weerselo (13x) Saasveld (1x) Deurningen (3x)	< 1.0-28.0	1-25
slechte geursituatie	Lattrop (3x) Ootmarsum (1x) Tilgite (2x)	> 28.0	≥ 25

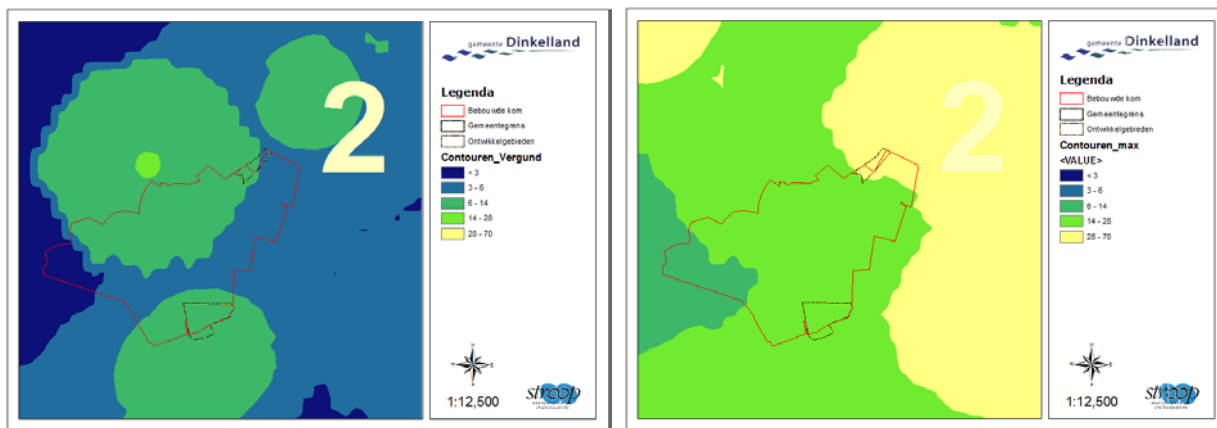
Uit de resultaten van de quick scan blijkt dat er knelpunten optreden ten aanzien van de te ontwikkelen gebieden in Lattrop, Ootmarsum en Tilgite, indien de omliggende veehouderijen hun groeimogelijkheden wat betreft de geuremissie maximaal benutten. De maximale vergunbare geuremissie wordt bepaald door de geurbelasting van de veehouderij op de omliggende geurgevoelige objecten. Per veehouderij is berekend welk geurgevoelig object het meest kritisch is. Het kritisch geurgevoelig object bepaalt de maximaal vergunbare emissie voor die veehouderij. Bij deze maximale emissie voor die veehouderij wordt de geurnorm net niet overschreden op het kritisch geurgevoelig object.

In de afbeeldingen 7.4 tot en met 7.12 is de geurbelasting op alle gebieden grafisch weergegeven in de vorm van kleurgevulde contouren. Een totaaloverzicht van de geurbelasting voor de gehele gemeente is voor de vergunde situatie weergegeven in figuur 4 en de maximaal te vergunnen situatie in figuur 5.

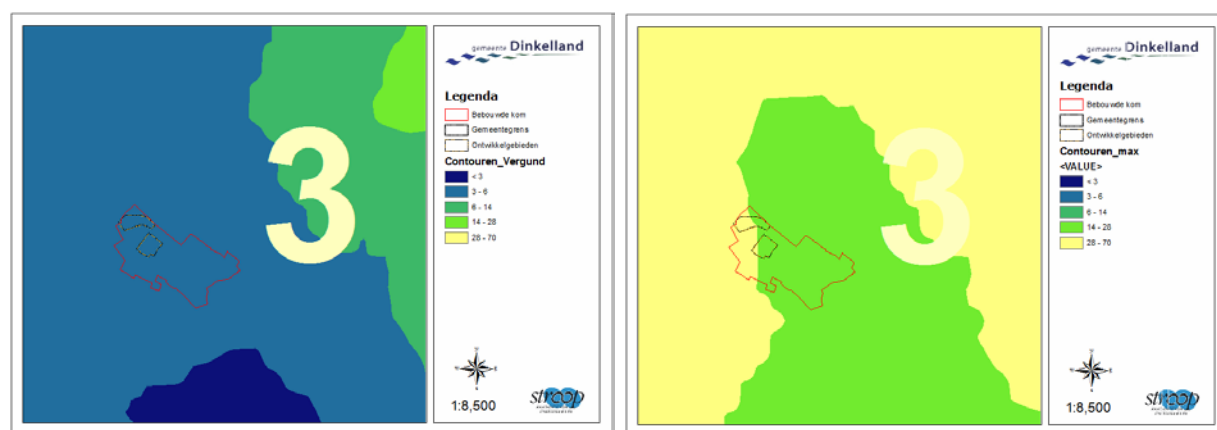
Afbeelding 7.4: Lattrop, vergund en maximaal

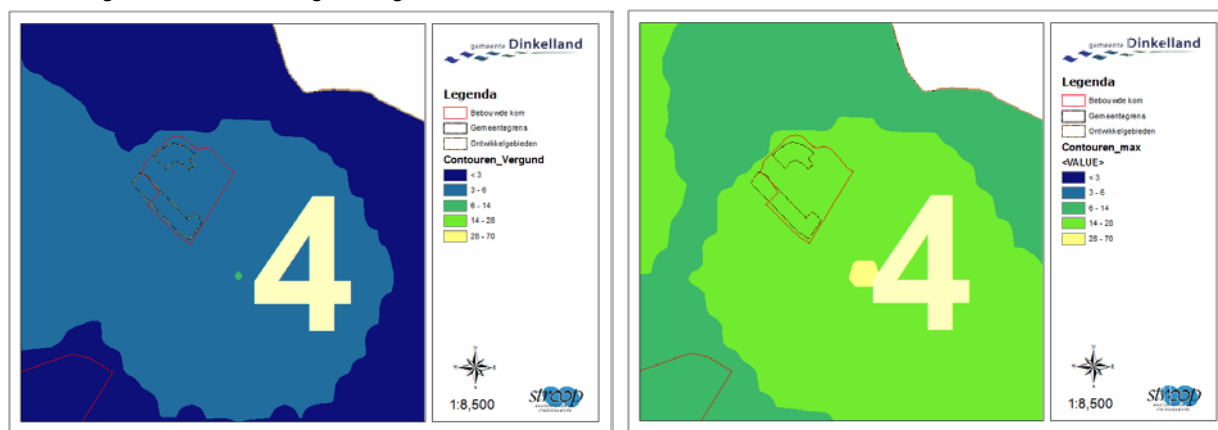
Afbeelding 7.5: Ootmarsum, vergund en maximaal

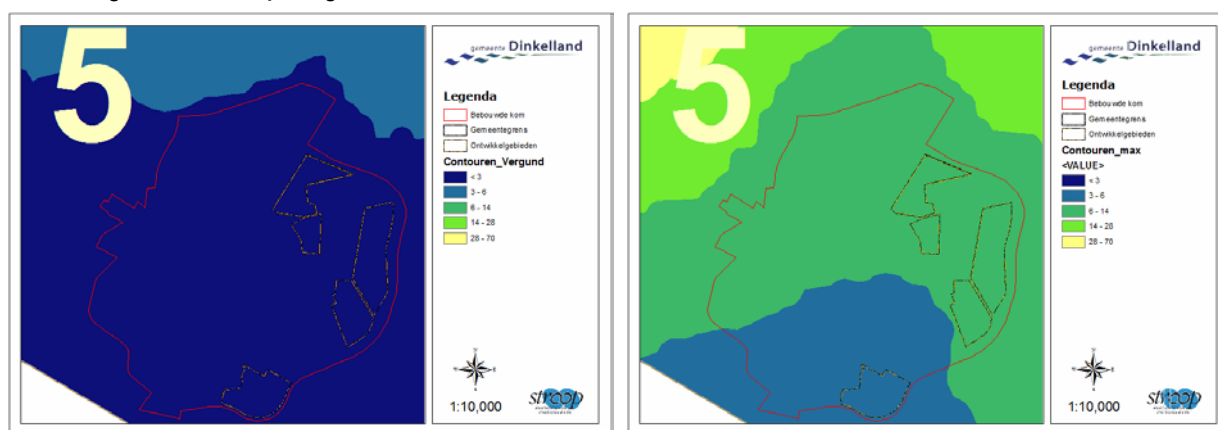
Afbeelding 7.6: Tilligte, vergund en maximaal

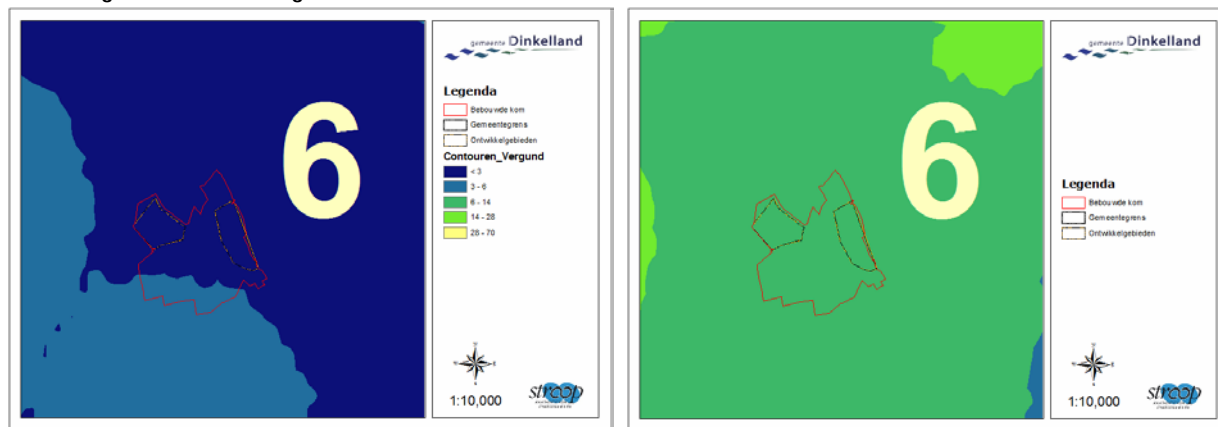
Afbeelding 7.7: Noord Deurningen, vergund en maximaal

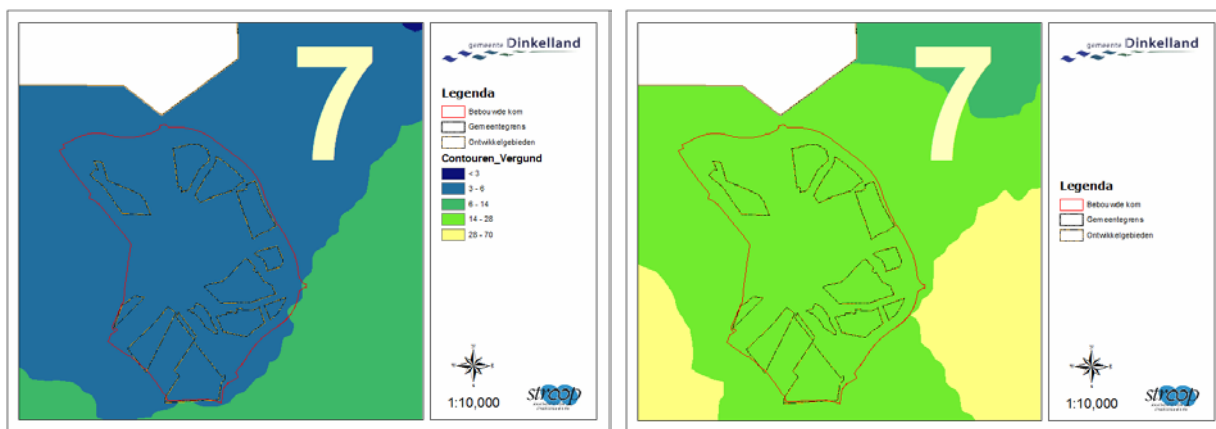
Afbeelding 7.8: Denekamp, vergund en maximaal

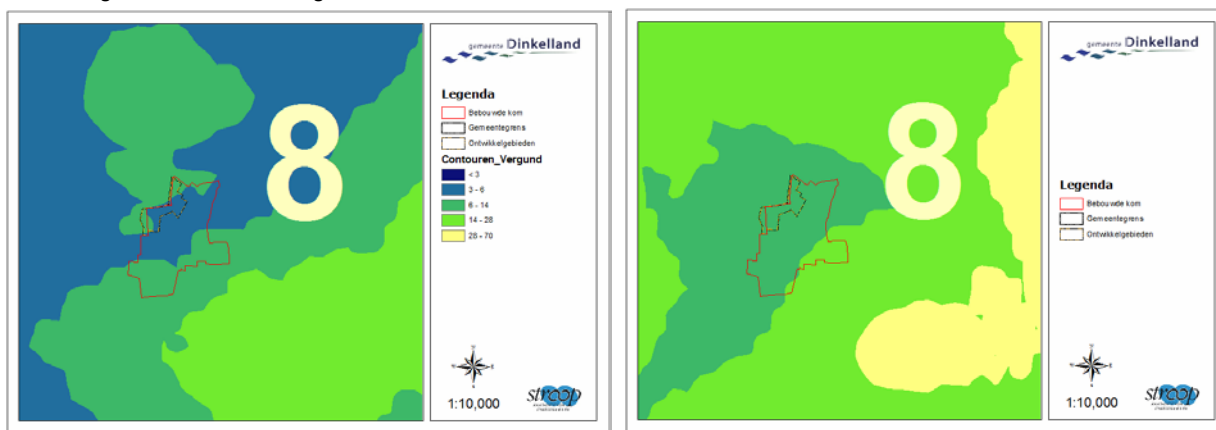
Afbeelding 7.9: Rossum, vergund en maximaal

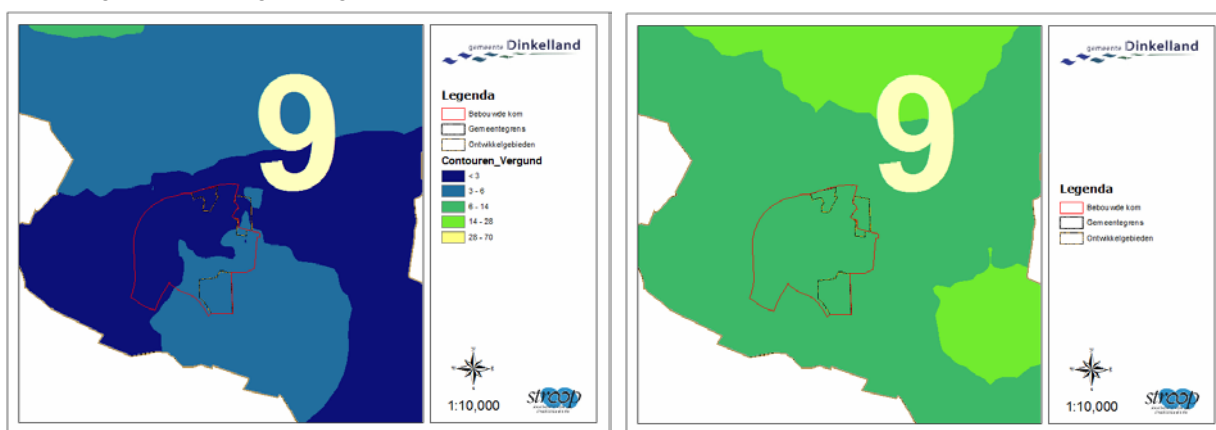
Afbeelding 7.10: Weerselo, vergund en maximaal

Afbeelding 7.11: Saasveld, vergund en maximaal

Afbeelding 7.12: Deurningen, vergund en maximaal

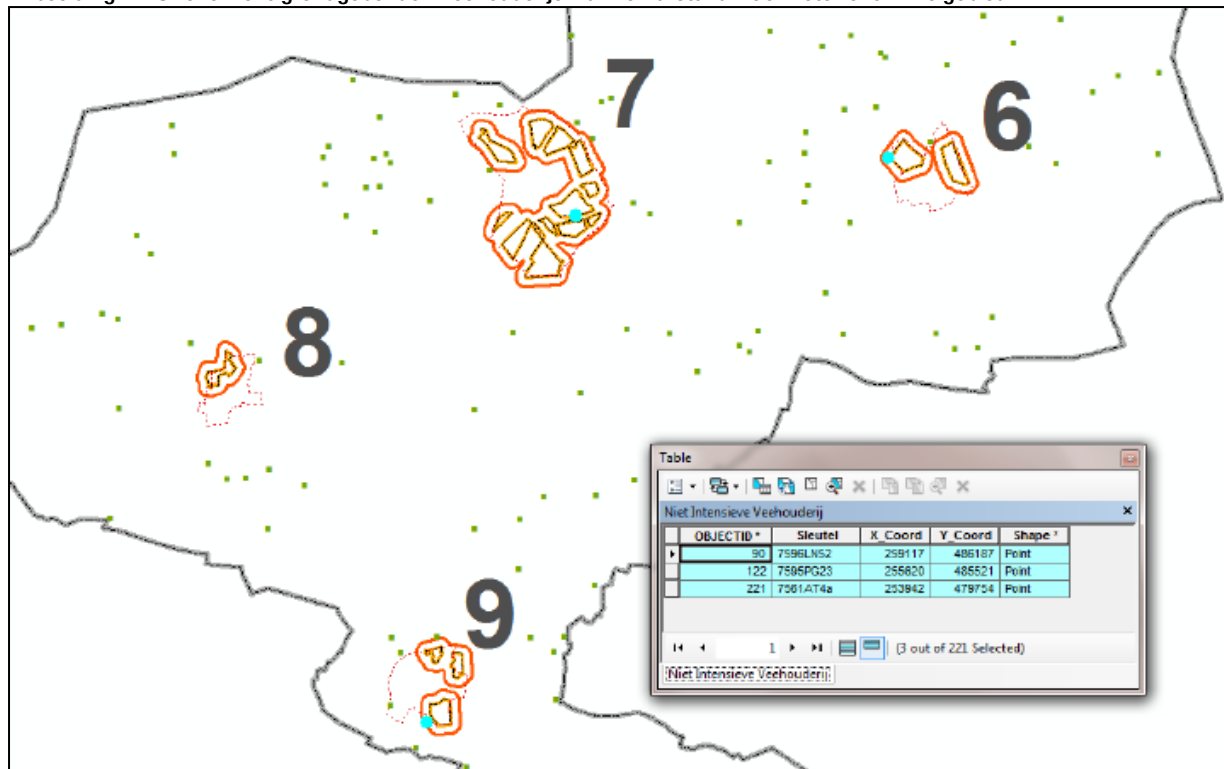
7.4 Vaste afstanden extensieve veehouderij

Voor grondgebonden veehouderijen dient bekeken te worden of en welke ontwikkelgebieden binnen de contouren van de vaste afstanden liggen. In de Wgv zijn vaste afstanden opgenomen van respectievelijk 100 en 50 m voor objecten binnen en buiten de bebouwde kom. De Wgv biedt de mogelijkheid om af te wijken tot respectievelijk 50 en 25 m. Er hoeft geen onderscheid gemaakt te worden voor de huidige en de toekomstige situatie aangezien een veehouderij voldoet of niet voldoet. Uitbreiding in aantal dieren staat hiervan los. Deze veehouderijen zijn in deze quick scan nader onderzocht. In figuur 3 is een overzicht gegeven van deze veehouderijen. Uit de analyse blijkt dat drie veehouderijen binnen de afstand van 100 meter tot een ontwikkelgebied liggen. Dit zijn de veehouderijen op de volgende adressen:

- Haarstraat 52 in Rossum (nr. 6);
- Haarstraat 23 in Weerselo (nr. 7);
- Vliegveldstraat 4a in Deurningen (nr. 9).

Deze veehouderijen moeten nader worden onderzocht.

Afbeelding 7.13: overzicht grondgebonden veehouderijen binnen afstand 100 meter ontwikkelgebied.

7.5 LOG's

De gemeente Dinkelland wijst een aantal gebieden in haar gemeente aan waar in principe de intensieve veehouderij volop de ruimte wordt gegeven. Hervestiging, omschakeling, uitbreiding en nieuwvestiging is hier toegestaan. Een overzicht van deze gebieden is weergegeven in figuur 6.

Omdat de exacte invulling van deze gebieden nog niet bekend is (aantal veehouderijen, kavelgrootte, bouwblok, etc.) kan de invloed van deze LOG's op de ontwikkelgebieden voor wat betreft geur nog niet worden geanalyseerd.

Gelet op de grote afstand tussen de LOG's en de dichtstbijzijnde ontwikkelgebieden zal de bijdrage in de gecumuleerde geurbelasting op de ontwikkelgebieden niet relevant zijn. De geurbijdrage zal beperkt worden door bestaande geurgevoelige objecten rondom de LOG's. Bij invulling van de LOG's zal dit nader onderzocht moeten worden.

8 Conclusies en aanbevelingen

8.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de werkstappen 6 en 7 uitgewerkt.

De berekende geurhinder is gebaseerd op de cumulatieve geurhinder van individuele intensieve veehouderijen. Door deze gezamenlijke geurhinder kan het geurhinderniveau niet acceptabel zijn, terwijl bedrijven individueel wel aan hun normen voldoen. Doordat vergunningen worden getoetst op hun individuele geurbelasting, is het van belang om voor locaties waar de gezamenlijke geurhinder een onacceptabel niveau bereikt een Gebiedsvisie Geur op te stellen. Binnen de Gebiedsvisie Geur kan dan de aanvaardbaarheid van de cumulatieve geurhinder worden afgewogen en wel of niet worden besloten afwijkende geurnormen te hanteren. Daarnaast kan rekening gehouden worden met toekomstige nieuwe geurgevoelige functies.

Bij de analyse van de geursituatie staat de volgende vraag centraal:

- is voor het realiseren van de gewenste ruimtelijke inrichting, een ander dan het wettelijke beschermingsniveau nodig?

Aandachtspunten zijn:

- toekomstige ontwikkelingen op basis van de Structuurvisie Dinkelland;
- de gewenste ruimtelijke ontwikkelingen binnen het bestemmingsplan Buitengebied:
 - uitbreiding intensieve veehouderijen in delen van het buitengebied;
 - hervestiging intensieve veehouderijen;
 - meer ruimte voor geurgevoelige functies;
- waar is in de huidige situatie (te) veel geurhinder door veehouderijen?

8.2 Conclusies en aanbevelingen

Bevindingen

De gewenste ontwikkelingen in ogenschouw nemend, wordt in de huidige c.q. vergunde situatie, met uitzondering van de gebieden in Lattrop, Ootmarsum en Tilligte, voldaan aan de 'wettelijke geurnorm' voor de achtergrondbelasting. In de vergunde situatie is geen sprake van een slechte geursituatie. Dit is anders als de maximaal vergunbare situatie wordt beschouwd. Dan is voor de gebieden in Lattrop, Ootmarsum en Tilligte wel sprake van een slechte geursituatie. Een veehouderij heeft echter geen 'recht' op behoud van haar uitbreidingsmogelijkheden in de zin van een recht op uitbreiding van de milieuruimte die het bedrijf inneemt. De vraag is dus of deze situatie zich ooit zal voordoen. Wel kan worden geconcludeerd dat de geursituatie het slechtst is gesteld in deze gebieden en dat bijvoorbeeld zonder aanpassing van de geurnorm geen ontwikkelingen in deze gebieden mogelijk zijn.

Wet geurhinder en veehouderij (Wvg)

De Wvg biedt de unieke mogelijkheid om voor bepaalde gebieden een eigen niveau vast te stellen van acceptabele geurhinder. Hiermee wordt een bepaald woon- en leefklimaat geboden en gegarandeerd. Ook kan de gemeente hiermee sturing geven aan de ruimtelijke ontwikkeling van het gebied, door vanuit de milieukant al vroegtijdig rekening te houden met mogelijke, gewenste ruimtelijke ontwikkelingen. De gemeente kan dan ook meer de regie in handen krijgen bij het bepalen van de ontwikkelingen in de veehouderijsector in haar gemeente.

Met een geurverordening is de gemeenteraad bevoegd binnen de gestelde bandbreedtes van artikel 6 van de Wvg, eigen waarden (normen of afstanden) vast te stellen voor de geurhinder van veehouderijen. Deze waarden gelden voor de gebieden die in de verordening zijn aangewezen en vervangen daarmee de hiervoor genoemde wettelijke waarden. De gebieden kunnen vrij worden gekozen, waarbij op grond van artikel 8 Wvg in elk geval de volgende criteria moeten worden betrokken en gemotiveerd:

- a. de huidige en de te verwachten geursituatie vanwege de veehouderijen in het gebied;
- b. het belang van een geïntegreerde aanpak van de verontreiniging;

toelichting:

- *een andere waarde of afstand moet gemotiveerd worden door de gemeentelijke visie,*
- *is ter plaatse een goed woon- en verblijfsklimaat gegarandeerd?;*
- *ook moet rekening worden gehouden met andere milieuthema's zoals bijvoorbeeld ammoniak;*
- *er moet sprake zijn van een 'duurzame ontwikkeling';*

- c. de noodzaak van een even hoog niveau van de bescherming van het milieu;

toelichting:

- *het aantal geurgehinderden mag niet toenemen. Dit betekent dat de normen niet éézijdig verruimd mogen worden. Verruimen op de ene locatie betekent een beperking (normverlaging) op de andere locatie! Dit laatste kan dus een verslechtering inhouden voor de ontwikkeling van de agrariërs in dat laatste gebied;*
- *wordt door de verordening (n) iemand onevenredig in zijn of haar belangen geschaad?*

In algemene zin kan worden gesteld dat het opstellen van een geurverordening voordelen kan hebben, maar zeker ook nadelen kent. Hieronder zijn niet limitatief de voor- en nadelen op een rijtje gezet.

Voordelen geurverordening

- Mogelijk bestaande (ruimtelijke) knelpunten kunnen worden opgelost door andere (soepelere) waarden toe te passen in de plaats van de standaard norm(en);
- eventueel bestaande spanningen/knelpunten tussen voortbestaan/ontwikkeling van veehouderijen en de ontwikkeling van dorpskernen of recreatie kan worden weggenomen. Maar dit voordeel zou ook van nadelige invloed kunnen zijn. Immers, het milieu zou wel eens meer gebaat kunnen zijn met toepassing van de best beschikbare technieken in plaats van een geurverordening met verruiming van de normen;
- de gemeenteraad kan min of meer een balans vinden tussen de gewenste ruimte voor de veehouderijen enerzijds en de bescherming van gevoelige objecten anderzijds;
- de gemeente kan per gebied kiezen welk beschermingsniveau zij haar burgers wil bieden.

Nadelen geurverordening

- Het vaststellen van een gemeentelijke geurverordening moet worden afgestemd met de buurgemeenten. Ook moet draagvlak worden gecreëerd bij burgers en veehouders;
- het vertraagt het in behandeling nemen van aanvragen door een eventueel te nemen aanhoudingsbesluit om mogelijk ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan. Dit kan tevens onduidelijkheid geven over vergunbaarheid;
- de verordening beïnvloedt de Wm-vergunningvoorwaarden en kan daarmee op zienswijzen van belanghebbenden stuiten;
- mogelijk schadevergoeding; door af te wijken van de standaardnormen kan het voorkomen dat de gemeente rechtsongelijkheid naar voren brengt.

Oplossingsrichtingen*Scenario 1: opstellen geurverordening*

In dit scenario kunnen de geurnormen worden aangepast door middel van een geurverordening. Dit scenario bestaat uit een aantal stappen:

- bevindingen quick scan vertalen in de Structuurvisie van Dinkelland;
- er wordt eventueel een aanhoudingsbesluit genomen. Dit betreft een besluit op basis van de Wvg voor het aanhouden van aanvragen in het invloedsgebied waarmee een verhoogde geurbelasting wordt aangevraagd. Dit voorkomt dat voor het moment waarop de geurverordening (met een lagere geurnorm voor dit gebied) van kracht wordt, de huidige geurruimte door de veehouderijen in het invloedsgebied wordt opgenomen. Het aanhoudingsbesluit geldt maximaal één jaar;
- er wordt een geurverordening opgesteld. Hiermee wordt de norm voor bijvoorbeeld de ontwikkelgebieden in Lattrop, Ootmarsum en Tilligte (gemotiveerd) aangepast.

In dit scenario kan minder ruimte worden gecreëerd voor de veehouderijen rond deze gebieden, zodat wel een goed woon- en leefklimaat wordt gegarandeerd. Daarentegen, wordt wel extra ruimte geboden voor de veehouderijen in de LOG's.

Scenario 2: niets doen

In dit scenario is bijvoorbeeld de ontwikkeling van de beoogde gebieden in Lattrop, Ootmarsum en Tilligte vanuit een goede ruimtelijke ordening in beginsel niet mogelijk. Bij uitbreiding van de veehouderijen ontstaat een slechte geursituatie. Een goed woon- en leefklimaat voor deze gebieden kan daarom niet worden gegarandeerd. Een alternatief zou kunnen zijn om voor de maatgevende veehouderijen geurreducerende voorzieningen te treffen of om deze veehouderijen op te kopen. Zoals genoemd is dit de moeilijkste oplossing.

Indien de gemeente besluit uitvoering te geven aan scenario 1, dan dient een vervolgtraject te worden opgestart.

Beseft dient te worden dat te allen tijde onderzoek dient te worden verricht naar de voorgrondbelasting van de maatgevende veehouderijen rondom alle ontwikkelgebieden, zoals het onderzoek dat voor Weerselo is uitgevoerd. Zonder nader onderzoek (een dergelijke als voor Weerselo) kan geen enkel gebied in de gemeente worden ontwikkeld.

Ook bij de invulling van de LOG's zal nader onderzoek moeten worden verricht naar de mogelijkheden en beperkingen van de intensieve veehouderijen in deze gebieden voor wat betreft het aspect geur.

Overleg en gedetailleerde gegevensverzameling

De gemeente heeft in het vervolgtraject kennis nodig van de huidige en toekomstige situatie van de veehouderijen en de geurgevoelige objecten in het gebied. Het gaat om gelijksoortige gegevens als voor de quick scan, maar dan gedetailleerder. Verder moeten ook de gewenste ruimtelijke ontwikkeling in de knelgebieden en de daarmee samenhangende gebieden meer gedetailleerd in kaart worden gebracht. Behalve het woon- en leefklimaat in de gebieden dienen ook de belangen c.q. rechten van de individuele veehouderijen in kaart worden gebracht. Met andere woorden, wordt bij ontwikkeling van een gebied tot woningbouw een veehouder niet in zijn belangen geschaad als het gaat om uitbreidingsmogelijkheden.

Hieronder wordt een overzicht gegeven van de benodigde gegevens en van mogelijke informatiebronnen hiervoor.

Bestuurlijke uitgangspunten:

- welk hinderniveau wordt acceptabel gevonden (bestuurlijke toezeggingen; gewenste ruimtelijke ontwikkelingen)?;
- wil je als gemeente wel of niet de intensieve veehouderij stimuleren?;
- beperkingen die volgen uit het bestemmingsplan, zoals schoorsteenhoogte;
- overige bestuurlijke uitgangspunten.

Gegevens over veehouderijen:

- de exacte gegevens van de emissiepunten per stal (in plaats van per bedrijf): afmetingen en ligging van de stal en van het emissiepunt;
- ontwikkelingen binnen de veehouderijsector:
 - wat zijn de nog niet officiële plannen van de bedrijven zelf, doorgaan of stoppen?;
 - is sprake van deelname aan beëindigingsregelingen?;
 - is vanwege sanering of andere redenen bedrijfsbeëindiging gepland?;
 - zijn er mogelijkheden en plannen voor uitbreiding of nieuwvestiging?;
- maak concreet welk effect dit zal hebben op het aantal en soort dieren;
- is de theoretisch maximale omvang van de bedrijven (dus bij uitbreiden tot aan de norm) wel reëel? Of zijn er andere factoren dan geur bepalend (bijvoorbeeld het bestemmingsplan of natuurbeschermingsgebied)?

Gegevens over geurgevoelige objecten:

- exacte gegevens van de geurgevoelige objecten:
 - kenmerken van de verschillende geurgevoelige objecten in de categorie a t/m e, zie bijlage 2;
 - afbakening bebouwde kom, zoals grote en kleine kernen en bebouwingslinten;
 - huidige, bestemde situatie geurgevoelige objecten;
 - feitelijk gebruik van geurgevoelige objecten (voorheen was sprake van het feitelijk;
 - gebruik, volgens de Wgv geldt het bestemde gebruik);

- ontwikkelingen:
 - plannen voor oprichting, uitbreiding, ingebruikname of juist sanering van woningen, recreatieve voorzieningen en bedrijven(-terreinen);
 - gewenste, geplande of voorziene ontwikkelingen in buitengebied en bebouwde kom.

Bestaande knelpunten ruimtelijke ordening en milieu:

- zitten bedrijven 'op slot' (geen uitbreidingsmogelijkheden meer als gevolg van wet- en regelgeving)?;
- zijn er geurklachten?

Voor de analyse van de geursituatie gelden in principe dezelfde vragen als bij de quick scan.

Samengevat is de vraag nu: zijn er nog steeds knelpunten?

Aandachtspunten zijn dezelfde als bij de quick scan:

- Welke ontwikkelingen zijn waar wel of niet mogelijk?
- Zijn er veehouderijen met een duurzaam toekomstperspectief die zich niet kunnen ontwikkelen binnen de wettelijke norm?
- Wil de gemeente delen van haar grondgebied reserveren voor uitbreiding en nieuwvestiging van veehouderijen en kan dit binnen de wettelijke norm? Van belang hierbij is ook de visie van de gemeente op de landbouw ontwikkelgebieden (LOG visie);
- Kunnen gewenste geurgevoelige functies worden gerealiseerd binnen de wettelijke norm?
- Wil de gemeente geurgevoelige objecten op haar grondgebied met minder of meer geurhinder belasten dan de algemene waarde mogelijk maakt?
- Waar is op dit moment (te) veel geurhinder door veehouderijen gelet op de gewenste ruimtelijke inrichting?
- (In reconstructiegebieden:) kan de gewenste ontwikkeling in landbouwonwikkelingsgebieden, extensiveringgebieden of verwevingsgebieden binnen de wettelijke norm worden gerealiseerd?

Nogmaals, het is aan de gemeenteraad om te bepalen wat voor het betreffende gebied een acceptabel hinderpercentage is.

Het voorstel is om bovengenoemde punten met de resultaten van de quick scan te bespreken in een overleg.

Leek, 28 september 2010
Stroop raadgevende ingenieurs bv

Ing. R. Laan